

Pedagógiai Program

NEVELÉSI PROGRAM ÉS HELYI TANTERV

Összeállította:

A Bakfark Bálint Alapfokú Művészeti Iskola tantestülete

Domina József igazgató vezetésével

Oroszlány, 2024. augusztus

Tartalom:

INTÉZMÉNYI ADATOK	5
1 A BAKFARK BÁLINT ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	6
1.1 Az intézmény rövid helyzetelemzése	6
1.2 Az alapfokú művészetoktatás alapprogram szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában	6
1.3 Alapelvek, értékek, célok	7
1.3.1 Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói	7
1.3.2 Az alapfokú modern tánc oktatás célrendszere és funkciói	8
1.4 Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében	8
1.4.1 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
1.4.2 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	9
1.4.2.1 Közösségfejlesztés az elméleti órák keretében	9
1.4.2.2 A táncórákon folyó közösségépítés	9
1.4.2.3 A tanórán kívüli közösségépítés	9
1.4.2.4 Közösségfejlesztés kamarazenei és zenekari foglalkozásokon	10
1.5 A pedagógusok feladatai	10
1.5.1 A pedagógusok helyi intézményi feladatai:	10
1.5.2 A tanszakvezetői munka tartalma, feladatai	12
1.6 A kapcsolattartás rendje	12
1.6.1 A szülő és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	12
1.6.2 A tanuló és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	13
1.6.3 Szülő és tanuló együttműködése	13
1.6.4 A pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	13
1.6.5 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	14
1.7 A jogviszonylétesítés és a felvételi eljárás szabályai	14
1.8 A magasabb évfolyamba lépés feltételei.	14
1.9 Tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai	15
1.10 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje, a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	15
1.11 Gyermekek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	18
2 A BAKFARK BÁLINT ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA HELYI TANTERVE ZENEMŰVÉSZETI ÁG	19
2.1 A választott kerettanterv megnevezése	19
2.2 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	19
2.3 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	19

2.4	Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	20
2.5	A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	20
2.6	A tanuló jutalmazásával összefüggő, elvek	22
2.7	A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	22
2.8	A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai	23
2.8.1	Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén	23
2.9	A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	23
2.9.1	A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei	23
2.9.2	A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja	24
2.9.3	A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak	24
2.9.3.1	Alapvizsga tantárgyai	24
2.9.3.2	Záróvizsga tantárgyai	24
2.9.3.3	A vizsgák ideje:	25
2.9.4	Előrehozott vizsga	26
2.9.5	A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés	26
2.9.6	A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése	26
2.10	Klasszikus zene	26
2.10.1	A képzés struktúrája	26
2.11	Az egyes tanszakok feladatai, általános fejlesztési követelményei	33
2.11.1	Fafúvós tanszak	33
2.11.1.1	Furulya	33
2.11.1.2	Fuvola	34
2.11.1.3	Oboa	35
2.11.1.4	Klarinét	37
2.11.1.5	Szaxofon	38
2.11.1.6	Fagott	39
2.11.2	Rézfúvós tanszak	40
2.11.2.1	Trombita	40
2.11.2.2	Kürt	41
2.11.2.3	Harsona–Tenorkürt–Baritonkürt	42
2.11.2.4	Tuba	43
2.11.3	Akkordikus tanszak	45
2.11.3.1	Gitár	45
2.11.3.2	Ütő	47
2.11.4	Billentyűs tanszak	48
2.11.4.1	Zongora	48
2.11.4.2	Orgona	49
2.11.5	Vonós tanszak	51
2.11.5.1	Hegedű	51
2.11.5.2	Brácsa	52
2.11.5.3	Gordonka	53
2.11.6	Zeneismeret tanszak	55
2.11.6.1	Szólfézs	55
2.11.6.2	Zenetörténet-Zeneirodalom	56
2.11.7	Kamarazene tanszak	57
2.11.7.1	Kamarazene	57
2.11.8	Kötelező Tárgyak	58
2.11.8.1	Szólfézs kötelező	58
2.11.8.2	Zenekar	59
2.11.8.3	Kórus	60

2.11.8.4	Zeneismeret	61
2.12	Elektroakusztikus zene	62
2.12.1	Az alapfokú elektroakusztikus zeneoktatás célrendszere és funkciói	62
2.12.2	A képzés struktúrája	62
2.13	Az egyes tanszakok feladatai, általános fejlesztési követelményei	65
2.13.1	Billentyűs tanszak	65
2.13.1.1	Szintetizátor-keyboard	65
2.13.1.2	Számítógépes zene	66
3	A BAKFARK BÁLINT ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA HELYI TANTERVE TÁNCMŰVÉSZETI ÁG	68
3.1	A moderntánc általános fejlesztési követelményei	68
3.1.1	Kiemelt kompetenciák a moderntánc területén	68
3.1.2	A képzés struktúrája	69
3.2	A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	70
3.2.1	A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei	70
3.2.2	A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja	70
3.2.2.1	Vizsga tantárgyak	70
3.2.3	A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés	70
3.2.4	A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése	70
3.3	Az egyes tantárgyak feladatai, általános fejlesztési követelményei	71
3.3.1	Berczik-technika	71
3.3.2	Jazz-technika	71
3.3.3	Kreatív gyerektánc	71
3.3.4	Limon-technika	71
3.3.5	Tánc történet	72
3.3.6	Kontakt Improvizáció	72
3.3.7	Lábán-technika	72
3.3.8	Repertoár	73
3.3.9	Graham-technika	73
3.3.10	Improvizáció és kompozíció	73
4	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	74
5	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	75

INTÉZMÉNYI ADATOK

Az intézmény neve: Bakfark Bálint Alapfokú Művészeti Iskola

Székhelye: 2840 Oroszlány, Táncsics Mihály út 42.

Telephelyei: 2856 Szákszend, Száki utca 95.

2852 Kecskéd, Vasút utca 100.

2855 Bokod, Fő út 27.

2858 Császár, Iskola köz 1.

2854 Dad, Fő utca 37.

OM azonosító: 039939

Fenntartó: Tatabányai Tankerületi Központ

Fenntartó székhelye: 2800 Tatabánya, Győri u. 29.

Ellátott feladatok: alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágon,

alapfokú művészetoktatás táncművészeti ágon

alapfokú művészetoktatás szín- és bábművészeti ágon

alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágon,

Igazgató: Domina József

1 A BAKFARK BÁLINT ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1 Az intézmény rövid helyzetelemzése

A Bakfark Bálint Alapfokú Művészeti Iskola, mint állami zeneiskola 1960-ban alakult. Az iskola több mint 20 évig a Petőfi Kultúrotthonban működött. Elhelyésében minőségjavulást eredményezett 1983-ban az akkori 4. számú Általános Iskola új szárnyába való költözés. Hamarosan az egy műszakos oktatásra tértek át a város iskoláiban, ennek következménye lett, hogy az új szárny is szűknek bizonyult. A kialakult helyzetben az iskola arra kényszerült, hogy a város más intézményeiben is oktasson (Gárdonyi Géza Általános Iskola, Ságvári Endre Általános Iskola, Művelődési Központ és Könyvtár). 1999 szeptemberétől, több változat után, Kossuth Lajos utca 2. székhellyel a Lengyel József Gimnázium és Szakközépiskola, az Eötvös Loránd Műszaki Középiskola, a Középfokú Kollégium és a József Attila Általános Iskola termeit használta. A több intézményben folyó oktatás nem vált a művészeti munka javára. 2004 szeptemberétől az Eötvös Loránd Műszaki Középiskola félemeleti szárnyában átalakított épületrészbe került a zeneoktatás, amely megoldás megnyugtatóan rendezte a művészeti ág és az intézmény székhelyének helyzetét. 2014-től a környező községekben, mint telephelyeken is elindult a zeneoktatás. A táncoktatás két helyszíne a Táncsics úti és az Asztalos utcai telephely volt. A táncművészeti ágon tanuló növendékek létszámának folyamatos emelkedése miatt, az oktatás elhelyezésének megoldása továbbra is megoldandó feladat maradt. 2023 januárjától az intézmény székhelye Táncsics Mihály út 42., így a táncművészeti és zeneművészeti ág oktatása egy helyen oldódott meg.

1.2 Az alapfokú művészetoktatás alapprogram szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.) 46. § (3) bekezdése a) pontja alapján képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeit figyelembe véve – az Nkt. 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogát szabadon érvényesítve – továbbtanuljon, továbbá alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészséget alapozza meg, elősegíti a szakmai orientációt, valamint a szakirányú továbbtanulásra történő felkészülést. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészet értő befogadásában.
2. Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja a művészeti-kulturális műveltség azon elemeit, továbbépíthető alapjait tartalmazza, amelyeket az alapfokú művészeti iskolákban elsajátíthat minden tanuló. Az alapprogram részét képező követelmények és tantervi programok (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.
3. Az alapprogram a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységes alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen.

Lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez – átlagos feltételek mellett – a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

4. Az alapprogram lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok, ezen belül a helyi tantervek kidolgozását, melyeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeiként kezel.

1.3 Alapelvek, értékek, célok

1. Az alapfokú művészeti iskola a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet, valamint a színművészet és bábművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. A követelmény és tantervi program a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

2. A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészeti iskolák közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészeti iskolák pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.

3. Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.

A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás-nevelés megvalósításához, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterület fejlesztéséhez.

A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene-, a tánc-, a képző- és iparművészeti, valamint a szín- és bábművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez.

A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

4. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

1.3.1 Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúrák közvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

1.3.2 Az alapfokú modern tánc oktatás célrendszere és funkciói

A XXI. század társadalmi elvárásainak következtében állandóan alakuló, formálódó tánckultúrák megjelenési formájának központi kérdése az önálló individuummal rendelkező ember. A testi, szellemi, valamint lelki folyamatokra épülő mozgás megnyilvánulási formái elősegítik az emberi kapcsolatok kialakulását, az értelmi és érzelmi képességek kibontakoztatását és az önfejlesztés lehetőségének megélését

A moderntánc oktatása megeremti a harmonikus, egészséges személyiséggel rendelkező, társas kapcsolatokban jártas embert. Nyitott és értő közönséget nevel, miközben biztosítja a hivatásos pályáorientációt

A technikai képzés elősegíti az oktatási folyamatban résztvevők számára a saját adottságaik szerinti képességfejlesztést. Az évenként meghatározott fejlesztési feladatok és a tananyag spirális elrendeződése lehetővé teszi az összevont osztályokban történő oktatást és nagyobb szabadságot teremt a pedagógus számára az oktatási folyamat megszervezése során.

1.4 Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

1.4.1 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1. Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetség gondozást segíti elő.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

2. A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a szín- és bábművészetben ötvöződnek.

3. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

4. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői.

5. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarat, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

6. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja önmagát, megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődését.

1.4.2 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

1.4.2.1 Közösségfejlesztés az elméleti órák keretében

A zene-, és tánctanulás kiemelkedően fontos szerepet játszik az egyén és a közösség kapcsolatának, egymásra hatásának fejlesztésében, a közösséghez való alkalmazkodás, a szocializáció tudatos alakításában. Az egyéni érdekek alárendelése a közösségnek, valamint a közösség részéről az egyéni munka eredményének elismerése, ennek fejlesztése a művészeti tevékenységbe ágyazottan is megjelenik.

1.4.2.2 A táncórákon folyó közösségépítés

A csoporton belüli közösségi viszonyok fejlesztéséhez fontos az egymás iránti felelősség erősítése. A hibák közös javítása, a bírálat hozzájárul a felelősségtudat erősítéséhez.

A tanulócsoporthoz kisebb egységekre bontva, közös feladatokat adunk a tanulóknak, olykor versenyeztetve őket, az együtt végzett munka felelősségének kialakítása, örömeinek átélése érdekében.

A tanulók rendszeresen értékelik egymás munkáját, hogy ez által fejlődjenek értékítéletük objektivitása, a segítő szándék kifejeződése.

A tanulók saját teljesítményüket is értékelik az eredményesség szempontjából, mivel azt kívánjuk tudatosítani, hogy egymás munkájának értékelésekor és önmagukkal szemben is tárgyilagosan ítéljenek.

1.4.2.3 A tanórán kívüli közösségépítés

A tanulócsoporthoz közösségi életét összetartó, megerősítő hagyományok kialakítására törekszünk. Közösségi ünnepek - karácsony, újév köszöntése, népszokások őrzése, névnapok, születésnapok stb. - műsorokkal, rendezvényekkel. Az egymás iránti figyelem kialakításában fontos szerepet tulajdonítunk a közös rendezvényeknek, programoknak.

Hagyományossá váltak a szülőknél tartott bemutató órák, hogy lássák gyermekük munkáját. Ezek a foglalkozásokon a tanulók a közös énekes játékokkal, az együtténekléssel, a műsorok összeállításával erősítik egymás iránti felelősségérzetüket.

A szereplések után az elméleti órán is értékeljük a tanulók teljesítményének fejlődését. Serkenteni kívánjuk ezzel a másik munkája iránti érdeklődést, ill. az egyéni teljesítmény közösségi elismerését.

Törekszünk arra, hogy minél több tanuló vegyen részt az iskolai zenekarok, kamaracsoportok munkájában.

Közös hangverseny, és táncelőadás látogatásokat szervezünk. Más művészeti iskolák munkájának személyes megismerésével együttesen szerzünk újabb tapasztalatokat.

Arra serkentjük tanulóinkat, hogy minél nagyobb létszámban vegyenek részt nyári táborok munkájában, mely tudásuk gyarapításán túl az új közösségekbe való beilleszkedés hatékony eszköze. Az itt szerzett élmények kihatnak az egész tanévre.

1.4.2.4 Közösségfejlesztés kamarazenei és zenekari foglalkozásokon

Zeneművészeti ágon, a főtárgyi órák többségére egyénileg járnak a tanulók. Fontos kialakítani zenélő közösségeket, ahol az együttes muzsikálás mellett egymást is jobban megismerik. A közös muzsikálás fejleszti az egymásra figyelmet, a toleranciát, az alkalmazkodó készséget, hiszen különböző szinten lévő tanulók csak akkor tudnak közös produkciót létrehozni, ha az ügyesebb segíti a gyengébbet, ugyanakkor a jobban teljesítő növendék húzóerőként is hat a fejlődni vágyó tanulóra.

Kisebb csoportokban is érvényesül ez a hatás, de a különböző zenekarokban, nagyobb kamaracsoportokban még intenzívebben fejlődik a gyermekek közösségi tudata.

A közös, hetenként ismétlődő próbák alatt a tanulók megismerik egymást, barátságok szövődnek, jobban fejlődik bennük az a tudat, hogy ők ehhez a művészeti iskolához, zenekarhoz, együtteshez tartoznak. A koncerteken, ahol zenekar, kamaraegyüttes tagjaként lépnek föl, átélnek azt az élményt, hogy valamit közösen hoznak létre, amiben minden egyes szereplőnek része van és csak együtt, közösen tudják megszólaltatni a zeneműveket.

A befelé forduló, gátlásos gyermeknek nagy lehetőség a közösségi, zenekari játék, hiszen így a nélkül lehet a produkció résztvevője, hogy a figyelem kizárólagosan rá koncentrálódna. Sok gyerek szeret csak úgy, magának zenélni és szorong, ha egyedül kell kiállnia. Az ilyen növendékek a koncerteken, egyéni szerepléseken rendszerint alulteljesítenek. A közös szereplések, kamara és zenekari fellépések során az egyéni felelősség érzete kevésbé súlyos teher, hiszen többen eveznek ugyanabban a csónokban.

A zenekari próbákon egy, a zene addig ismeretlen területére nyer betekintést az ifjú muzsikus. Megtapasztalja, hogy mindenki fontos (mellérendelt szerep), de ugyanakkor időnként bizonyos színpadok előtérbe kerülnek a másikkal szemben (alárendelt szerep). Megtanulja, hogy a másikat is hallgatni, kísérni kell. A zenekar a zeneiskolai hangszeroktatás fontos pillére, ahol az évek alatt megszerzett technikai tudását kamatoztatja a növendék.

Ugyanígy fontosak a gyerekek életében a nyári táborok, ahol nemcsak a zenélésben, hanem a mindennapi életben is megismerik egymást tanítványaink. Fontosak a közösen átélt események (kirándulás, strandolás, játék, közös étkezések...) és a megszokottnál intenzívebb közös zenélések, hiszen akár naponta 3-5 órát is zenéléssel töltenek a gyerekek. Ezek az élmények meghatározóak életükben, és év közben is erőt meríthetnek belőlük.

A közös tanszaki hangversenyek is lényeges részei a gyerekek közösségi életének. Ezért fontos, hogy minden tanár a tanév során tartsa meg önálló, minden tanulóját érintő közös tanszaki hangversenyt. Szervezhetőek közös koncert-, múzeumlátogatások, kirándulások, ahol a gyerekek iskolán kívül találkoznak egymással, szereznek újabb zenei élményeket, tapasztalatokat a társművészetek és a zene kapcsolatáról.

1.5 A pedagógusok feladatai

1.5.1 A pedagógusok helyi intézményi feladatai:

A művészeti iskola célkitűzéseinek és feladatainak megvalósítása.

A tanár köteles óráit pontosan és felkészülten megtartani, a tanítási anyagot kellő időben előkészíteni.

Tanítási napokon (órája előtt) és minden olyan alkalommal, amikor a tanulók az iskolában vagy egyéb helyeken gyülekeznek (hangverseny, ünnepség stb.) a munka megkezdése előtt 10 perccel kell érkeznie, hogy a munkaidő kezdetekor már munkára kész állapotban a munkahelyén tartózkodjék.

Tanítási idő alatt, ha növendéke hiányzik is, munkahelyét, illetve az iskola épületét nem hagyhatja el, csak igazgatói vagy helyettesi engedéllyel. A hiányzó növendék idejét a többi növendék tanítására, illetve egyéni gyakorlásra, önképzésre, későbbi órákra való felkészülésre kell fordítani.

Iskolai munkájában, külső megjelenésével is szolgálja az egységes nevelési célokat.

Az iskolán belül a tanár csak az iskola növendékeit oktathatja, kivéve olyan közművelődési feladok ellátást, amelyek a város kulturális életének fejlődését szolgálják. A művészeti iskolai növendéket külön díjazásért sem az iskolában, sem az iskolán kívül tanítani, és tőlük pénzt elfogadni nem szabad.

A tanár, amennyiben a napi munkáját a megszabott időben betegség, vagy bármely más ok miatt nem tudja ellátni, köteles az igazgatóságnak azt időben, de legkésőbb a tanítási idő kezdete előtt 1 órával bejelenteni és egyben közölni, hogy előreláthatóan mennyi ideig nem tudja feladatát ellátni. Betegsége esetén a távollétet csak hatósági (orvosi) igazolással lehet igazolni.

A művészeti iskola nevelőinek minden tanév elején be kell jelenteni az iskola igazgatóságának a fizetéssel járó iskolán kívüli tevékenységét. Az iskolán kívüli tevékenység (mellékfoglalkozás) miatt a nevelő tanítási órát nem mulaszthat, órarendjén önkényesen nem változtathat. Amennyiben a mellékfoglalkozás az iskolai elfoglaltsága rovására megy, úgy az engedélyt vissza lehet vonni.

A pedagógus köteles naprakészen, illetve határidőre vezetni növendékei összes adminisztrációját (Törzslap, e-naplók, vizsgajegyzőkönyv, bizonyítvány, KRÉTA stb.).

Köteles elfogadni a helyettesítési megbízást és a helyettesítést a legjobb tudása szerint ellátni. A szakszerű helyettesítés érdekében a csoportos órák tanmenetét az iskola tanári szobájában kell tartani.

Tanítási (munka) ideje alatt felelős a terem állapotáért, annak berendezéséért, valamint minden egyéb az iskola által használatába adott eszközért. Rendellenesség esetén azonnal jelentést tartozik tenni az iskola igazgatóságának.

Tanuló a tanár tudta nélkül teremben nem tartózkodhat. A csoportos foglalkozásokon a tanár az első belépő és az utolsó távozó a teremből.

A tantestület minden tagja köteles ügyelni arra, hogy az iskola tanulói az iskola házirendjének előírásait betartsák

Kísérje figyelemmel a tanári szoba és a folyosó hirdetőtábláját, KRÉTA üzeneteket, amelyekről értesülhet az aktuális eseményekről, információkról.

Tilos a tanulókat tanítási idő alatt a tanárok ügyintézéseire felhasználni (bevásárlás, postai küldemények feladása stb.)

A tantestület tagjainak nemcsak egyéni munkájukért kell felelősséget érezniük, hanem az iskola minden közös ügyéért.

A művészeti iskolában folyó általános embernevelés és szakmai képzés fontos hordozói a tanárok, akik munkafegyelemben, emberi magatartásban, szakmai kérdésekben a tanulók példaképei kell, hogy legyenek.

A növendékek, szülők, kollégák emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani.

Az iskola előtt álló nevelési célkitűzések sikeres megvalósítása minden tanártól megköveteli, hogy a rábízott tantárgyak tanítását a pedagógia alapelveinek legteljesebb érvényesítésével végezze. A művészeti iskola növendékeinek oktatása és nevelése eredményezze az előírt ismeretek és készségek tartós elsajátítását, esztétikai érzékük finomulását, akaratuk és jellemük megszilárdulását, a munka megszerettetését.

A tanárok felelőssége kiterjed a kötelező óraszámom felüli munkák lelkiismeretes teljesítésére is.

Tanítási óráit lehetőség szerint a hét munkanapjaira egyenletesen ossza el.

Túlmunkát végezni csak az iskola vezetőjének vagy megbízottjának engedélyével és a hatályos rendelkezések alapján szabad. Az e nélkül végzett túlmunkáért díjazás nem jár.

A rendszeres szülői kapcsolattartás érdekében a nevelő rendszeresen tart fogadóórát.

Hétévenként legalább egy alkalommal – jogszabályban meghatározottak szerint – továbbképzésben kell részt vennie.

A hivatali titkokat köteles megőrizni, az iskola belső ügyeiről tájékoztatást ki nem adhat.

A munkavédelmi és tűzvédelmi előírásokban foglaltakat munkája során köteles betartani.

1.5.2 A tanszakvezetői munka tartalma, feladatai

- Képviseli a tanszakot az intézmény vezetősége felé.
- Irányítja a tanszak tevékenységét.
- Felel a tanszak éves munkatervének elkészítéséért.
- Havonta egy alkalommal részt vesz a tanszakvezetői értekezleten, illetve kezdeményezheti az értekezlet rendkívüli összehívását.
- Tanszaki értekezletet hív össze.
- Segíti a pályakezdőket.
- A gyakornoki szabályzat szerint részt vesz a gyakornokok felkészítésében, értékelésében.
- Tanórákat látogat, értékeli a tanszakához tartozó pedagógus munkáját.
- Javaslatot tesz a tanárok jutalmazására, kitüntetésére.
- Tanév végén beszámol az általa vezetett közösség munkájáról.
- Számon tartja, és értékeli a nevelők munkáját, eredményeit.
- Szervezi az évközi és tanév végi tanszaki beszámolókat, elkészíti a vizsgajegyzőkönyvet.
- További feladatait a munkaköri leírásának megfelelően látja el

1.6 A kapcsolattartás rendje

Programunk alapvető céljainak megvalósításához (az önismeret, a kapcsolatteremtési képesség, a kommunikációs készség, a figyelem, a memóriafejlesztés stb.) elengedhetetlenül szükséges a szülőkkel való egyéni kapcsolattartás, együttműködés. Szükség van a szülői segítségnyújtásra ahhoz is, hogy a problémákat a kellő időben felismerjük és együttesen találjuk meg az optimális megoldást. Ezért elengedhetetlen az iskola és a család jó kapcsolatának kialakítása, fenntartása. Eredményes nevelés csak a pedagógus- tanuló- szülő hármasság együttműködésének harmóniájában valósulhat meg. Ez ad módot arra, hogy azok a tanulók, akik átlagos, vagy szerényebb képességgel rendelkeznek, a tantervi követelmények elvárható szintű teljesítése mellett örömmel és felelősséggel vegyenek részt a művészeti nevelésben.

1.6.1 A szülő és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A jogszabályok pontosan meghatározzák a tanulók, szülők jogait és kötelességeit, de ezek a keretek önmagukban nem elégségesek az eredményes neveléshez. Fontosnak tartjuk, hogy a szülőkkel olyan harmonikus kapcsolatot alakítsunk ki, melynek során a szülők ránk bízott gyermekeik zenei nevelésébe bekapcsolódhatnak, felkészültségüktől függetlenül.

Ennek eszközei lehetnek:

- Órai bejegyzés az e-ellenőrzőbe.

- Hasznos a rendszeres szülői értekezlet. (A gyermeknek szereplési lehetőségével egybeköthető a szülői értekezlet.) Ennek során lehetőség nyílik a személyes problémák, felmerülő kérdések megbeszélésére, nyomon követhető a gyermek előmenetele, fejlődése, viszonya a zenetanuláshoz, az otthoni gyakorláshoz.
- Tájékoztatás az iskola fontos eseményeiről, rendezvényekről, a szülőt a családot érintő változásokról, a hagyományápolás lehetőségeiről.
- Hasznos, ha a szülőt megkérjük egy-egy óra látogatására, előzetes időpont egyeztetése után. Ennek során a szülő személyesen tapasztalhatja meg a főtárgy és a kötelező, ill. választott tárgyak tanóráinak, foglalkozásának menetét. Amennyiben képes gyermekével rendszeresen foglalkozni, az lehetőséget kínál arra, hogy megbeszéljük, hogyan segítse gyermekét az otthoni eredményes gyakorlásban.
- Fogadóórák.

1.6.2 A tanuló és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Tanítás- tanulás folyamata, tanórai folyamatos kommunikáció az egyéni oktatásban és a csoportos oktatásban is. Rendezvények, fellépések szervezése, lebonyolítása.

Oly módon szükséges alakítani a tanítás menetét (egyénre szabott tantervi követelmények a tanév során, a tantervi kereteken belül), hogy a tanulók különböző képességeinek az megfeleljen. Ezáltal megelőzhető a kudarcélmény kialakulása.

A tanítási órák során a tanuló személyiségének megfelelően kell alakítani a tartalmi elvárásokat, a fejlődés ütemét, a beszámoltatás, a szereplések módját, időpontját. Ugyanakkor a pedagógus akkor végzi felelősséggel pedagógiai munkáját, ha felhívja a tanuló és a szülő figyelmét arra, hogy a tanuló képességei mennyire illeszkednek harmonikusan a tantervi és iskolai elvárásokhoz, követelményekhez. Így pl. része a művészeti nevelésnek a szereplés, melyre a felkészítést különösen körültekintően, annak minden mozzanatára figyelemmel kell kialakítani a pedagógusnak, növendéke személyiségének ismeretében.

A zenetanulás során olyan speciális képességekre, készségekre is építenünk kell, amelyek az egyes hangszerek műveléséhez nélkülözhetetlenek. Ugyanakkor gyakran jelenthet segítséget, ha a tanult hangszeren nehezen fejlődő, de zenetanulásra alkalmas tanulót másik hangszerre irányítunk.

A pedagógus felelőssége arra is kiterjed, hogy a művészettanulásban egyéni szinten és esetenként mutatkozó megfelelő alkalmasság elégtelen voltát a tanuló és a szülő számára úgy jelezze, hogy a növendék azt megértse, minél kisebb kudarcélményt jelentsen számára.

1.6.3 Szülő és tanuló együttműködése

A szülők jelentős része - bár sokan tanultak zenét, táncot - nem képzett táncos, muzsikus. A pedagógusnak fel kell készítenie a szülőt arra, hogy a zene- és tánc tanulás során nélkülözhetetlen mindennapos otthoni gyakorlást hogyan tudja figyelemmel kísérni, ellenőrizni. Fontos eszköz ehhez a zeneiskolai ellenőrző, melynek gondos vezetésével mind a tanórai munka, mind az otthoni felkészülés jól nyomon követhető.

1.6.4 A pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Rendszeres tanszaki megbeszélések, vezetői ellenőrzések, közös tanszaki, vagy intézményi rendezvények. Tervezett és rendkívüli értekezletek. Folyamatos kapcsolattartás személyesen, vagy elektronikus formában (KRÉTA).

1.6.5 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény tanulói diákképviselettel diákönkormányzatot alakítanak. A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok fegyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti. A diákönkormányzat éves munkaterv alapján dolgozik. Tevékenysége során törekszik a tanulmányi munka fejlesztésére, közreműködik az intézmény kulturális programjainak megszervezésében és a tanulóközösség érdekképviselésében, gyakorolja a tanulóközösség és saját jogosítványait. A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az őt megválasztó közösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van iskolavezetés és nevelőtestület felé.

A diákönkormányzat tisztségviselői:

Diákvezetők: zeneművészeti és táncművészeti ágon 1-1 fő.

Felnőtt segítő, vezető: az iskola választott pedagógusa

A gyermekvezetők véleményét, javaslatát, észrevételeit a felnőtt vezetők továbbítják a nevelőtestülethez. A Diáktanács rendszeresen tart megbeszélést a soros feladatokról. Döntési joga van, a diákság közösségi életének tervezésében, szervezésében, ellenőrzésében és értékelésében. Egyetértési joga van a házirend kialakításában, az SZMSZ diákokat érintő kérdéseiben, a tanulók fegyelmi és jutalmazási szabályzatának kialakításában. Véleményezési joga van a tanév rendjének meghatározásában, a szabadidős, tanórán kívüli programok szervezésében, lebonyolításában, meghirdetett versenyek, pályázatok értékelésben, a tanulók kitüntetésében, jutalmazásában, büntetésében. Javaslattevő joga van minden, a diákok jogait és kötelességeit érintő kérdésekben.

1.7 A jogviszonylétesítés és a felvételi eljárás szabályai

Az intézményben minden tanévben május hónap folyamán van az új növendékek alkalmassági vizsgálata, felvétele. Az alkalmassági vizsgát zeneművészeti ágon az igazgató által kijelölt felvételi bizottság felügyeli, de a tanulói jogviszony létesítése az igazgató jogköre. Táncművészeti ágon az alkalmasságról, és felvételtől az iskola táncpedagógusaiból álló felvételi bizottság dönt, de a tanulói jogviszony létesítése, az igazgató jogköre. A kezdő tanulók felvételéről és évfolyamba sorolásáról, a felvételi bizottság javaslata alapján az igazgató dönt. Felsőbb évfolyamokra történő tanulói felvételnél - az egyedi körülmények mérlegelése alapján - az igazgató dönt.

A felvételre nyert új növendékek beiratkozásukkal tanulói jogviszonyt létesítenek az intézménnyel. A szülő írásbeli nyilatkozata alapján a növendék térítési- vagy tandíjat fizet. A beiratkozás a „Nyilvántartási lap” kitöltésével és a szülői nyilatkozat alapján a térítési- vagy tandíj befizetésével történik, amelynek módját és mértékét a fenntartó határozza meg.

Más iskolából történő átiratkozás esetén a helyi tantervek különbözőségeiből adódó tantárgyi lemaradást pótolni kell, felkészítéséről a szülőnek kell gondoskodni.

1.8 A magasabb évfolyamba lépés feltételei.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A művészeti iskola felsőbb osztályába az a tanuló léphet, aki a közvetlenül megelőző osztályt sikeresen elvégezte, erről bizonyítványt kapott és tanulmányaiban nincs megszakítás.
- Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása.
- A félévi és év végi beszámoló, illetve vizsga letétele.

- A követelményeken megfogalmazott tananyag legalább megfelelt szintű ismerete.
- A tanuló osztályba tartozása szolfézs, illetve a főtárgy esetében eltérhet egymástól. Ezt a bizonyítványban és a törzslapban is fel kell tüntetni.
- Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban:*
- Az a tanuló, aki osztálya tantervi anyagát önhibáján kívül elvégezni nem tudja, az intézményvezetőtől legkésőbb május 10-ig kérheti, hogy a tanulmányait a következő tanévben ugyanannak az osztálynak tanulójaként folytathassa. Az igazgató a szaktanár meghallgatása után dönt, ebben az esetben a tanuló osztályzatot nem kap. A bizonyítványba és a törzslapba a fenti tényt kell bejegyezni.
  - Az előző osztályban folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akinek igazolt mulasztása valamely tantárgyból meghaladja az összóraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította, és az intézményvezető engedélyével beszámolót tesz.
  - Ugyanabban az osztályban tanulmányokat folytatni egy-egy tárgyból is lehet. Ilyenkor a tanuló a többi tárgyból magasabb osztályba léphet.

1.9 Tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai

Az intézmény tanulmányok alatti vizsgáit az iskola vizsgaszabályzata határozza meg. Az alkalmassági vizsgát zeneművészeti ágon az intézményvezető által kijelölt fbizottság felügyeli, táncművészeti ágon az alkalmasságról, az iskola táncpedagógusaiból álló bizottság dönt.

1.10 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje, a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 2. Értelmező rendelkezések fejezet 4. § 13-14. pontja:

„13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

Speciális területe a tehetséggondozásnak iskolánkban, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók egyéni fejlesztése. Több pozitív eredményünk mutatja, hogy a részképességek sokszor eredményesen fejleszthetőek más képességekhez viszonyítva. Ennek filozófiai, vagy erkölcsi hátterét e program nem hivatott feltárni, de úgy kívánunk minden embertársunk felé fordulni, hogy a benne rejlő értékeket megtaláljuk, feltárjuk, és fejlődéséhez utat nyissunk.

Az alapfokú művészeti iskolák eleve tehetséggondozó intézmények. Már a növendékfelvétel is egyéni, felvételi vizsgálással, illetve meghallgatással történik. Szemléletünkben, a kiválasztáskor nemcsak a kiemelkedő tehetségek számítanak. A tehetség összetett, komplex képesség, a személyiség alapvető, domináns jegye. Meghatározása általános értelemben is nehéz, objektíven nehezen vagy alig mérhető. Mindenképpen értékjelző, amelynek kutatása, gondozása a mi iskolatípusunk alapfeladata. Hisszük, hogy a zene, és a tánc nagy hatással van a személyiségre, alakítóan hat a lélekre. Éppen ezért a nevelésben igen nagy szükség van rá.

A tehetség készség formájában nyilatkozik meg a tanulás előtti korban. Ezt a készséget kell felismernünk, felmérnünk, megvizsgálva közben a gyermek egész személyiségét, értelmi, kombinációs és asszociatív képességét, kreativitását, érzelmi reakcióit, fantáziáját, temperamentumát, kitartását, memóriáját, akaraterejét, aktivitását.

A zenei nehézségek közül megfigyeljük a ritmus-és metrum érzékét, hallásának pontosságát, differenciáltságát, mozgáskészségét, muzikalitását. E megfigyelések összegzése után is csak hozzávetőleges képet kaphatunk a gyermek zenei tehetségéről. Igazán csak a zenetanulás folyamán nyilvánul meg a gyermek tehetsége, tanulási tempójának függvényében. De még ezeknek a tudatában is tisztában kell azzal lennünk, hogy a gyermek, az ember individuum, nem ismerhetjük eléggé, azt pedig még kevésbé, hogy kivé, mivé fejlődhet.

„A tehetséget nem lehet teremteni. A talajt, a lehetőséget lehet teremteni, ahol a tehetség kibontakozhat, kialakulhat.” (Neuhaus)

Tehetségkutatásunk többlépcsős, szorosan összekapcsolódik a tehetséggondozással, nincs lezárva tehát a gyerek művészeti iskolába való felvételével. Igen fontos, hogy minél hamarabb kiválasztódnak a tehetségesnek tűnő gyerekek, mert így hamar szakember vezetheti őket tovább. Csak így válhat természetessé, hogy a zenetanulás egyenrangú fontosságúvá váljék közismereti iskolával.

Feladatok a kiválasztásnál:

Állandó jó kapcsolat az óvónőkkel és iskolai énektanárokkal, akik motiválhatják a gyerekeket. Hangszer-, és táncbemutatók az óvodákban, iskolai tanórákon, előadások kicsik számára.

A további években is lehet átirányítani más hangszerre esetleg más művészeti ágra (ez egyben már gondozás is).

A tanulási folyamat közben kiemelni a rendkívüli tehetségeket. (B-tagozat, magasabb óraszám stb.)

A tehetséggondozás feltételei, területei, feladatai, gondjai:

Legfontosabb a tanár tudása, személyisége, mely a legfőbb motivációs erő.

Szoros kapcsolattartás a hangszeres és elmélettanárok között.

Tanárképzés, tanári továbbképzés.

Hangszerek minősége, mennyisége, karbantartása.

Tanulmányi versenyek, hangszeres, zeneelméleti versenyek, találkozók, fesztiválok, hangversenyek, fórumok, kurzusok, továbbképzések.

A tanári munka értékelése igen fontos része a tehetséggondozásnak. Nélkülük nem működhetne ez a munka! A tanárok továbbképzése is a tehetséggondozás fontos alapkérdése.

Zenei vagy táncos tehetségek csak olyan feltételek mellett bontakozhatnak ki, zenehallgatóvá csak ott válik az ember, ahol a társadalmat áthatja a kulturális értékek, a művészetek, a zene szeretete.

Versenyek, fesztiválok, találkozók pedagógiai funkciója:

A rendezvényekre való felkészülés nagy lendületet ad a növendékeknek. A legkiválóbbaknál (országos döntőbe jutottaknál, helyezetteknel), jóval szélesebb rétegre terjed ki. Mozgósítja az érintett tanszak növendékeit.

A rendezvények – különösképpen az országos szintűek – módot adnak a legtehetségesebbek „kiugratására”, megismerésükre, pályájuk féltő gondossággal való figyelemmel kísérésére. Szereplési rutin, koncentráció, állóképesség megszerzésére teremtenek nagyszerű lehetőséget. A legtehetségesebb növendékek kiválasztásán, kiemelésén túl lehetőség nyílik a művészeti pályán való eredményes előrehaladásuk segítésére.

A rendezvény haszna, hogy a tanulókat fokozott – felfokozott – teljesítményre serkenti, megerősíti azt a tudatot, hogy eredmény csak komoly munkával érhető el, hogy a zene, és tánc tanulást nehezítő tényezők /kevés szabadidő, a hangszer minősége, a felkészülés körülményei stb./ leküzdése nemes cél, hogy a felkészülés során befektetett többletmunka mindenképpen nyereség.

A szakmailag és lelkiileg jól felkészített növendékeknek az szerez igazán nagy örömet, ha közönség előtt önmaga legjobb szintjén produkál, ha tudását egy-egy verseny vagy fesztivál nyilvános keretei között megmutathatja.

A fesztiválok, találkozók – amelyek többnyire a kamarazenélés színterei – a szakma legalapvetőbb tudnivalóinak elsajátítását segítik: a tiszta intonáció, a ritmikai fegyelem, az együttjátszás követelményei, a zenei megformálás, a helyes hangzásarányok megvalósítása, nem utolsósorban a muzsikálás örömeinek, élményeinek szerezni és adni tudása.

Az országos rendezvények az érintett terület pedagógusainak módot adnak egy-egy hangszer vagy „műfaj” pedagógiai eredményeinek felmérésére, a rendezvények között megtett út értékelésére, a helyzetelemzés alapján a feladatok kitűzésére. A felkészítő és érdeklődő tanárok részére tehát továbbképzéssel felérő szakmai értékelés, a látottak és hallottak alapján az egész tanszak számára országos továbbképzési lehetőség. Már az országos fórumot megelőző válogatók során az adott intézmény, megye tennivalóit meghatározza, felhívja a figyelmet az iskola, a terület eredményeire, gondjaira.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység:

A tehetség felismerése számos tényezőn alapul, kibontakoztatásához a helyes út megtalálása gyakran véletlenek sorozatán át vezet. Objektíven mérhető elemei: az átlagosnál jobb ritmusérzék, hallás, harmóniai és formaérzék, mely rendszerint magasabb szintű asszociatív képességgel és logikai készséggel párosul. A tehetség önmagában azonban nem elegendő a magas szintű teljesítmény eléréséhez. Ehhez kitartás, szorgalom, akaraterő, türelem és gondos gyakorlás szükséges.

A képességvizsgálat során megkíséreljük felismerni az alapvető adottságok, képességek szintjét. (Hallás, ritmusérzék, értelmi fejlettség.) A helyesen végzett korai fejlesztéssel, melyet az érvényes jogszabályok miatt csak korlátozott mértékben tudunk végezni, csökkenthetőek ezek a hátrányok. A korai fejlesztés során játékos formában az életkori sajátosságoknak megfelelően ismerhetjük meg a gyermekek adottságait, képességeit, ezek fejleszthetőségét. Így a kiválasztásra és korrekcióra is jobb, több lehetőség adódik, a gyermek személyiségének sérülése nélkül.

A főtárgy kiválasztása a tanulók és a szülők részéről sok szubjektív elemet tartalmaz. (Egyéni érdeklődés, kisvárosban az ismerős, ill. szimpatikus tanár szerinti hangszerválasztás, személyes benyomások vagy emlékek a szülők részéről stb.) Ez nem mindig találkozik a megfelelő fizikai és szellemi adottságokkal. Minden hangszer tanulásához más-más adottság szükséges. A tehetséggondozás egyik feladata, hogy lehetőséget teremtsen a tanulók számára a főtárgyi korrekcióra. Terelje abba az irányba a növendékeket, amely a legmegfelelőbbnek tűnik a személyiség fejlődése, a zenetanulás eredményessége szempontjából. Nem csupán a zenei technikai tudás elsajátítása a célunk, hanem mindazon célok elérése, mely által egészségesebb, harmonikusabb felnőttekké válhatnak tanítványaink.

Gyengébb képességekkel éppúgy válhat valaki önmegvalósító, érett személyiséggé, mint kiemelkedő talentumokkal. Felelősségünk és feladatunk az átlagos, vagy gyengébb képességű tanulókkal való foglalkozás is. A szorongásos, tanulásában akadályozott vagy sérült gyermekek zenei fejlesztése is ugyanúgy feladatunk lehet, mint a kiemelkedő tehetségek gondozása. A zene, és a tánc ehhez kiváló eszköz kezünkben. Ennek érdekében az "A" tagozaton nem teszünk különbséget a minimálisan elvárható teljesítmény szintjén a tanulók között, azonban az értékelés tükrözi (érdemjegy; szorgalomértékelés írásban és szóban) az egyéni teljesítmény és előmenetel különbözőségét.

Tanulmányi versenyek

A szaktárgyi versenyeket háromévenként, tantárgyanként hirdeti meg az oktatásért felelős minisztérium. Ennek megfelelően a versenyekre felkészítés alkalmazkodik a hároméves ciklusokhoz.

A művészeti pályára készülő tanuló részvétele mindenképpen kívánatos. A versenyek előkészítése során törekszünk arra, hogy a tehetséges és szorgalmas tanulók minél nagyobb számban, de önkéntes alapon mérhessék meg a tudásukat. Ezért a versenyek válogatói előtt rendezünk:

- növendékhangversenyeket, közös órát (szülők bevonásával),
- tanszaki meghallgatásokat,
- házi táncversenyt.

Ezt követően választjuk ki azokat a tanulókat, akik a területi, megyei válogatókra eljuthatnak. A tehetség gondozása, fejlődésének elősegítése nem csupán a kiemelkedő teljesítmény elérését célozhatja meg. A tehetséggondozásnak összhangban kell lennie az alapvető személyiségfejlesztési célkitűzésekkel is.

1.11 Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység szorosan kapcsolódik az intézmény pedagógiai tevékenységéhez. Az iskolai pedagógiai munkával szemben támasztott követelmény, hogy minden tanuló számára biztosítsa a fejlődéshez szükséges feltételeket, valamint azokat a lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gyermek képességeit, tehetségét kibontakoztassa. Minden olyan pedagógiai munkát ide kell érteni, amely hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló felkészülhessen a munkába állásra, a továbbtanulásra és a családi életre.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység a maga lehetséges eszközeivel hozzájárul a pedagógiai munka sikerességéhez a gyermekek nehézségeinek enyhítésével. Magába foglalja a családdal, a szülőkkel és a gyermekvédelmi szervezetekkel való kapcsolattartás rendszerét. Alapvető célkitűzés, hogy a gyermek a családban nevelkedjék, szüleitől kapja meg azt a segítséget, amely ahhoz szükséges, hogy iskolába járjon, és ott eredményesen tudjon felkészülni. Fontos továbbá, hogy megadjuk az esélyt a hátrányok leküzdésére, amelyek a születésnél, családi, szociális, vagyoni helyzetnél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt. Iskolánkban a gyermekvédelmi feladatok nagy részét zeneművészeti ágon a főtárgy tanárok, táncművészeti ágon a táncpedagógusok végzik, az iskola vezetésének bevonásával. A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység a legszorosabb együttműködést feltételezi a családdal és a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel, szakemberekkel.

2 A BAKFARK BÁLINT ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA HELYI TANTERVE ZENEMŰVÉSZETI ÁG

2.1 A választott kerettanterv megnevezése

„Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja képezi iskolánkban is a helyi tantervek alapját. A követelmény és tantervi program művészeti áganként, azon belül tanszakonként és tantárgyaira, évfolyamaira lebontva megtalálható az alapprogram 2. mellékletében.

2.2 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak zeneművészeti ág: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneismeret, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, valamint az elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai. A pedagógusválasztás lehetőségét az intézmény biztosítja, a tanárok terheltségének figyelembevételével a tanév kezdetén. Tanév közbeni pedagógusváltásra csak indokolt esetben, az igazgató engedélye alapján van lehetőség.

Választható tantárgyak táncművészeti ág: Tánc történet, Limón–technika, Kreatív gyerektánc, Berczik–technika, Jazz–technika, Kontakt improvizáció, Lábán–technika, Repertoár, Graham–technika, Improvizáció és kompozíció. A pedagógusválasztás lehetőségét az intézmény biztosítja, a tanárok terheltségének figyelembevételével a tanév kezdetén. Tanév közbeni pedagógusváltásra csak indokolt esetben, az igazgató engedélye alapján van lehetőség.

2.3 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az intézményben működő zenekarok, kamaracsoportok, kórus kialakításánál, fejlesztésénél az alábbiak figyelembevétele szükséges:

- A hangszeres tudás szintje.
- A zenekar, vagy kamaracsoport életkori összetétele.
- A helyi tantervben meghatározott feladatok megvalósíthatósága.
- A csoport, vagy zenekar tagjainak egyéb iskolai feladatainak összehangolása.

Az egyéb foglalkozások csoportjainak kialakítása a törvényi hátterek és a helyi tanterv figyelembevételével történik, (pl. több évfolyam összevonása kötelező tárgyak esetében zeneművészeti ágon, több évfolyam összevonása főtárgy, és kötelező tárgyak esetén táncművészeti ágon) az iskola tantárgyfelosztásának elkészítésekor.

Az egyéb foglalkozások szervezéseinél figyelembe kell venni növendékeink más iskolai elfoglaltságát. Az iskola vezetésének egyeztetnie kell partnerintézményeink vezetőivel az éves munkatervben szereplő előadások, hangversenyek, tanulmányi versenyekről. Növendékeink részére biztosítani kell az általános, vagy középiskolai elfoglaltságaikon való részvételt, nem akadályozhatjuk abban őket.

2.4 Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A felhasználható tankönyveket, kottákat, kiadványokat évfolyamokra lebontva megadja „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” mind a zeneművészeti, mind a táncművészeti ágon. Szakmai szempontjaink a tankönyv-választáshoz:

- alkalmas legyen a több éves válogatásra.
- megfeleljen a tanuló szakmai fejlettségének.
- feleljen meg az alapfokú művészetoktatás célrendszerének,
- feleljen meg az intézmény oktatási céljainak,
- segítse a tanulást, motiváljon,
- szerkezete legyen világos, egyszerű,
- szövege az életkornak megfelelő megfogalmazású legyen,
- adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre
- adjon mintát önálló feladatmegoldásokra,
- az ára legyen kedvező,

A helyi tantervek választási lehetőséget ajánlanak a tanítható anyagra. A tanár belátásán, tapasztalatán múlik, hogy melyiket választja a megadott szempontok alapján.

A megfelelő taneszközök, tanulmányi segédletek kiválasztása az iskolavezetés felelőssége, figyelembe véve a fenntartó lehetőségeit.

2.5 A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

- A tanulónak minden olyan, a tárggyal összefüggő megnyilatkozását, teljesítményét, melyre félévkor, illetve a tanév végén osztályzatot kap, tanulmányi eredménye és szorgalma alapján havonkénti érdemjeggyel kell értékelnit, vagyis a tanuló munkáját tanév közben folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

- A tantervi követelmények, valamint a tanulók gyakorlati és elméleti eredményeinek alapján:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

osztályzatokat lehet adni.

Kamarazene, zenekar és kórus tantárgyak esetén:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- nem felelt meg

minősítést kell adni.

- Az érdemjegyekről a tanuló szülőjét (gondviselőjét) - a nagykorú tanulók kivételével – a KRÉTA e-napló, ellenőrző használatával értesíteni kell.

Félévi és tanév végi osztályozás:

1. A művészeti iskola tanulóinak munkáját félévkor és tanév végén osztályozni kell. A félévi, ill. a tanév végi osztályzatnak a tanuló féléves-éves munkáját, valamint a beszámolókon mutatott teljesítményét kell tükröznie.

2. A félévi osztályzatot a főtárgy, a kötelező- és választott tárgyat tanító tanár állapítja meg.
3. A tanév végén valamennyi növendéknek, bizottság előtt kell beszámolót tenni. A beszámoló után a főtárgy érdemjegyeket a főtárgy tanár javaslata alapján bizottság állapítja meg.

Zeneművészeti ágon a beszámolót egyéni meghallgatás formájában kell lebonyolítani, táncművészeti ágon csoportos vizsgát kell szervezni.

Lehetőséget kell teremteni az osztályozás mellett a tanulók évi munkájának szóbeli értékelésére is.

Kamarazene, zenekar, kórus tantárgyakból év végén nincs beszámoló a szöveges értékelést az adott tárgyat tanító tanár adja.

Éves munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség vagy sérülés miatt a beszámolón nem tud megjelenni, s ezt orvosi igazolással bizonyítja. Ebben az esetben a Bizonyítvány és a Törzslap Megjegyzés rovatában fel kell tüntetni, hogy a tanév végi beszámolón nem vett részt.

Ha a tanuló az első félévben mulasztásai miatt nem osztályozható, ezt a tényt az e-naplóba be kell jegyezni. Nem bocsátható év végi beszámolóra az a tanuló, akinek a tanévben főtárgyi mulasztásai meghaladják a kötelező óraszám egyharmadát

A beszámolót, kivételes esetben az igazgató engedélyezheti.

Az osztályzatokat félévkor a KRÉTA e-naplóba, tanév végén a naplóba, a törzslapba és a bizonyítványba szómegjelöléssel és számjeggyel kell bejegyezni.

A tanuló szorgalma értékelésének formái:

- Bármely tantárgy tanulásában tanúsított szorgalmat havonta értékelni kell. Erről a szülők az e-napló útján értesülnek.

- A szorgalom minősítésére négy fokozatot kell használni:

- példás (5)
- jó (4)
- változó (3)
- hanyag (2)

- A szorgalom minősítését félévkor szómegjelöléssel az e-naplóba, tanév végén pedig a naplóba, a törzslapba, valamint a bizonyítvány megfelelő rovatába szómegjelöléssel és számjeggyel kell bejegyezni.

- A három órát meghaladó igazolatlan mulasztás esetén „változó” minősítésnél jobb nem adható.

Összevont beszámoló:

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és a tanszakvezető tanár együttes javaslata alapján az intézményvezető engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót. A főtárgyi beszámoló anyagát kétharmad részben a magasabb osztály anyagából kell összeállítani. A kötelező tantárgynál a magasabb osztály anyaga alapján kell az osztályzatot megállapítani.

Összevont beszámolót a tanév végi beszámolókkal egyidejűleg, vagy az igazgató által megállapított időben lehet tartani.

Az összevont beszámoló engedélyezését az igazgatótól kell kérni. A kérelmet legkésőbb május 10-ig lehet benyújtani.

2.6 A tanuló jutalmazásával összefüggő, elvek

Növendékeinket, lehetőségeink figyelembevételével, a tanév végén éves munkájuk, eredményeik, vagy szorgalmuk alapján, a nevelőtestület, vagy a diákönkormányzat javaslatára, jutalomban részesítjük.

A jutalmazásra javasolt tanuló tanulmányi előrehaladásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek:

Tanulmányi munkájában legyen céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésére. Munkavégzése, kötelességtudata legyen kitartó, pontos, megbízható, rendszeres, érdeklődő. Szorgalma legyen példaként állítható az iskola összes tanulója elé.

2.7 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség mindannyiunk számára fontos érték! Segít elérni azt a célunkat, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az intézménynek is hosszú távú érdeke, hiszen növeli az iskola versenyképességét. Kiemelt figyelmet kell fordítani a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatási helyzetére.

Minden tanév elején felmérjük a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő növendékeinket. Ezt több okból is kötelességünk megtenni, hiszen törvényeink értelmében térítési díjfizetési kötelezettségük alól felmentésben részesülnek, másrészt, az egyforma haladás érdekében fokozottabb odafigyelést kívánnak pedagógusaink részéről is.

A művészet alkotása, de a befogadása is eleve egy érzelmileg érzékenyebb embert kíván, és rendszerint a hátrányos helyzetű emberek ebben gazdagabbak, amit megfelelő odafigyeléssel és szakértelemmel igen jól ki lehet aknázni.

Iskolánk a megfelelő hangszerállománnyal rendelkezik, ebből tudunk növendékeink részére hangszerrel biztosítani. A kölcsönzésnél előnyben részesítjük a kiemelt figyelmet igénylő növendékeinket.

A tanórán kívüli nevelőmunka során is fokozott figyelmet szentelünk nekik:

Hagyományossá váltak a szülőknél tartott bemutató órák, hogy lássák gyermekük munkáját. Ezek a foglalkozásokon a tanulók a közös énekes játékokkal, az együtténekléssel, a műsorok összeállításával erősítik egymás iránti felelősségérzetüket.

A hangszeres szereplések után az elméleti órán is értékeljük a tanulók teljesítményének fejlődését. Serkenteni kívánjuk ezzel a másik munkája iránti érdeklődést, ill. az egyéni teljesítmény közösségi elismerését.

Rendszeressé tesszük az azonos évfolyamok párhuzamos csoportjainak szolfézs versenyét. A szakmai eredményeken túl ezzel is hozzájárulunk a zeneiskolához tartozás közös élményének megéléséhez.

Törekszünk arra, hogy minél több tanuló vegyen részt az iskolai zenekar munkájában.

Közös hangverseny látogatásokat szervezünk. Más zeneiskolák munkájának személyes megismerésével együttesen szerzünk újabb tapasztalatokat. (Közös hangversenyek, rendezvények, látogatások, tapasztalatcserék stb.)

Arra serkentjük tanulóinkat, hogy minél nagyobb létszámban vegyenek részt nyári zenei táborok munkájában, mely tudásuk gyarapításán túl az új közösségekbe való beilleszkedés hatékony eszköze. Az itt szerzett élmények kihatnak az egész tanévre.

2.8 A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

2.8.1 Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia:

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia:

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia:

– Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.

– Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia:

– Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

– Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.

– A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

– A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet, és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

– A kortárs zene befogadására nevelés.

– A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

– A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

– Tehetség gondozás.

– Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás

– A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

2.9 A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

2.9.1 A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

2.9.2 A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

2.9.3 A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

2.9.3.1 Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom,

Hangszeres tanszakok főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom,

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom,

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy

Szolfézs „A” és „B” tagozat, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): tanult hangszer

2.9.3.2 Záróvizsga tantárgyai

Az záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet–zeneirodalom

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet – zeneirodalom főtárgy („A” tagozat):-zenetörténet – zeneirodalom

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet–zeneirodalom

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy

Szolfézs, zeneelmélet és zeneirodalom–zenetörténet főtárgy „A” tagozat: a tanult hangszer

2.9.3.3 A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Szolfézs főtárgy

Gyakorlati vizsga:

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Zenetörténet–zeneirodalom főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

2.9.4 Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető. Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

2.9.5 A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

2.9.6 A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

2.10 Klasszikus zene

2.10.1 A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott

Rézfúvós tanszak tantárgyai: trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba

Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár, ütő

Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora, orgona

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, brácsa, gordonka,

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom

Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene

Hangszeres és vokális tanszakok – egyéni képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres tantárgyak

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene, zenekar, kórus.

Választható tantárgyak: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneismeret, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, valamint az elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve zongora, orgona, gitár tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

Óratervek

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona–tenorkürt–baritonkürt, tuba, gitár, ütő, zongora, hegedű, gordonka,

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok									
	Előképző		Alapfok				Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai

(1)+ 4+4 évfolyam: brácsa, orgona

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más zenei műfajok (elektroakusztikus–zene) valamint más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5–10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 2x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2–8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene: 2–8 fő)

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1.–2. és 1.évfolyam 5 perc

2–3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

„B” TAGOZAT

Főtárgy: hangszeres és vokális tanszakok – alapfok 2. évfolyamától javasolt.

Kötelező tantárgy: szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora (kivéve a zongora, orgona, főtárgyak esetében) a 3. évfolyamtól

Választható tantárgyak: zenetörténet–zeneirodalom, zeneismeret, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, valamint az elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve zongora, orgona, gitár, tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Óratervek

Az „B” tagozatos évfolyamok óratervei magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. A zárójelbe tett évfolyamok az „A” tagozaton végzett előtanulmányokat jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Választható tantárgy	(2)	(2)	(2)	0-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2+1)+5+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, fagott szaxofon, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, ütő, gitár, zongora, hegedű, gordonka

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok									
	Előképző		Alapfok				Továbbképző			
	(1)	(2)	(1)	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	(0-2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(1+1)+3+4 évfolyam: brácsa, orgona,

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: 2x45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: 1 vagy 2 foglalkozás

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok:

2. évfolyam 15 perc

3-4. évfolyam 20 perc

5. évfolyamtól 25 perc

Zeneismeret és kamarazene tanszakok – csoportos képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene

Kötelező tantárgy: szolfézs és zeneelmélet főtárgynál zongora; zenetörténet–zeneirodalom és kamarazene főtárgynál zongora vagy az előzőleg tanult hangszeres tárgy.

Választható tantárgy: második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, zeneismeret, elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv 1

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(1–2)	(1–2)	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra:	(2–4)	(2–4)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma

(2)+6+4 évfolyam: szolfézs

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 2

Tantárgy	Évfolyamok					
	Alapfok		Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6
Főtárgy	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma

(2+4) 2+4 évfolyam: zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene

Az első (zárójelben levő) számjegy az előtanulmányok, a második számjegy az alapfokú évfolyam, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A zenetörténet–zeneirodalom tantárgy főtárgyként, kötelezően választható, vagy választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható.

A kamarazene főtárgyként csak az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, kötelezően választható tantárgyként a 4. évfolyam után tanulható.

A főtárgyként nem választható tantárgyak képzési ideje:*szolfézs kötelező:* (2)+ 4 évfolyam (előképző 1–2) + alapfok 1–4. évfolyam*zeneismeret:* 2+4 évfolyam, kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható*zenekar:* kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható*kórus:* kötelezően választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható*egyházzene:* 2+4 évfolyam, választható tantárgyként az alapfok 5. évfolyamától tanulható*improvizáció:* 2+6+4 évfolyam, választható tantárgyként az előképző évfolyamoktól tanulható**A tanítási órák időtartama***Főtárgy:* „A” tagozaton 2x45 perc

kamarazene csoportlétszáma: minimum 2 fő

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton egyéni 2x30 perc*Választható tantárgy:*

Egyéni foglalkozás minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; kamarazene: 2–8 fő

Korrrepetíció (zongorakiséret): a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás ideje az Ek.1.–2. és 1. évfolyamban 5 perc, a továbbiakban minden évfolyamban 10 perc (kivéve zongora, orgona, gitár tantárgyak)**„B” TAGOZAT***Főtárgy:* szolfézs*Kötelező tantárgy:* zongora*Választható tantárgy:* második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, zenetörténet–zeneirodalom, valamint az elektroakusztikus–zene tantervi programjainak tantárgyai**Óraterv**

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak száma*4+4 évfolyam:* szolfézs

Az első számjegy az alapfok, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. „B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok harmadik évfolyamától lehet irányítani.

A tanítási órák időtartama

Főtárgy: csoportos 2x45 perc

Kötelező tantárgy: egyéni 2x30 perc

Választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x 45 perc

zenekar, kórus minimum 9 fő; kamarazene: 2–8 fő

Korrepetíció: a teljes képzési idő alatt a kötelező hangszerhez szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás egységesen 10 perc (kivéve zongora, orgona, gitár, tantárgyak)

2.11 Az egyes tanszakok feladatai, általános fejlesztési követelményei

2.11.1 Fafúvós tanszak

2.11.1.1 Furulya

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai:

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét,
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvómódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat,
- tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

Furulya tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.1.2 Fuvola

A fuvolatanítás általános céljai, feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátítása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét,
- zenei memóriát.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Fuvola tantárgy követelményeit, a „**Az alapprogramja**” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.1.3 Oboa

Az oboatanítás általános céljai, feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező oboahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszer tartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az oboa lehetőségeit, irodalmát, hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- az oboairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- az oboa kialakulását, fejlődését, sajátosságait,
- a hangszer részeit, összeállítását, tisztítását,
- a nád szerepét,
- a rokon hangszereket.

Tudatosítsa

- a kis b és e3 közötti hangok ismeretét, gyors olvasását és fogásait, (egy hang többféle fogásának ismeretét és alkalmazását: f-ek, esz-ek).

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvómódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező oboahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
  - tartott hangokat állandó és változó dinamikával, tiszta intonáció mellett,
  - a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
- Tegyé jártassá a tanulókat az oboairodalomban előforduló díszítések kivitelezésében.

Fordítson figyelmet

- a megfelelő légzéstechnika, száj-, hangszer-, kéz- és testtartás kialakítására, tudatosítására és automatikussá tételére,
- az önkontroll fejlesztésére,
- biztos és differenciált hangindításra és szép hangbefejezés kialakítására,
- kiegyenlített, szép hang létrehozására, megfelelő levegővezetéssel a különböző regiszterekben,
- a repetíció gyorsítására a torok és nyelv lazaságának megőrzése mellett,
- a nyelv és az ujjak szinkronjának állandó ellenőrzésére, tökéletesítésére (ujjgyakorlatok, szekvenciák különböző artikulációval és ritmusképlettel),
- a hallás, a ritmus- és a tempóérzék fejlesztésére,

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
  - a lapról olvasási készség fejlesztésére,
  - a tudatos zenei memorizálásra,
  - a művek zeneileg igényes kidolgozására,
  - a rendszeres társas muzsikálásra.
- Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Oboa tantárgy követelményeit, a „Az alpfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.1.4 Klarinét

A klarinéttanítás általános célja, feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező klarinéthang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a klarinét történetét,
- a klarinét társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a klarinét hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Klarinét tantárgy követelményeit, a „**Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja**” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.1.5 Szaxofon

A szaxofonitás általános célja, feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező szaxofonhang elsajátítása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a szaxofon történetét,
- a szaxofon társhangszereit (fafúvós hangszer család),
- a szaxofon irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a hangképzés fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Szaxofon tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.1.6 Fagott

A kvintfagott, kvartfagott (fagottino) és a kislefagott, valamint a kiskezes fagottok megjelenésével mód nyílik arra, hogy a fagott tantárgyat – az eddigiekhez képest jóval korábban – ezekkel a hangszerekkel, kezdjük el oktatni.

A fagottal kezdődő oktatás esetében ajánlott megvárni, amíg a tanuló eléri azt a fizikai fejlettséget, amely a hangszer tanulásához szükséges.

A fagott-tanítás feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fagott hang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszer tartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alaperzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer történetét,
- a fagott társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fagott hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

Fagott tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.2 Rézfúvós tanszak

2.11.2.1 Trombita

A trombitatanítás feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a trombita történetét,
- a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
- hangszeres adottságait,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Trombita tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.2.2 Kürt

A kürttanítás célja feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

– megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvómódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,

- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kúrthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. *mf, ff, pp*), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

Kürt tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.2.3 Harsona–Tenorkürt–Baritonkürt

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt– és a baritonkürt–tanítás szakirányú feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8–9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

– ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvómódot, test–, száj–, hangszer– és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv– és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
- fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
- csak fúvókával,
- hangszerrel,
- mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Harsona-tenorkürt-baritonkürt tantárgy követelményeit, „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.2.4 Tuba

A tubatanítás célja feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása – kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,
- a zenei hallás átfogó fejlesztése,
- zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a tuba történetét, legalább elméletben a különböző hangolású hangszereket
- a tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
- a hangszer irodalmát, a hangszer zenekari-, kamarazenei- és szóló-irodalmának legalább a tananyagban megjelenő részét,
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a segédfogásokat, alkalmazásuk lehetőségeit a tiszta intonáció és az előforduló díszítések könnyebb megvalósítása érdekében,
- a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás – didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti – szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, intonációs képességét,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, szinten tartására és javítására
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.
- társas muzsikálásra.

Fejlessze és ellenőrizze a különböző funkcionális készségek kialakítását

- a helyes légzést intenzív légzésfejlesztő gyakorlatokkal (hangszerrel és hangszer nélkül);
- a szájizomzatot

Tuba tantárgy követelményeit, a **„Az alpfokú művészetoktatás alapprogramja”** 2. melléklete tartalmazza.

2.11.3 Akkordikus tanszak

2.11.3.1 Gitár

Az alapfokú művészetoktatás "klasszikus gitár" tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

A gitártanítás céljai, feladatai

Tanítsa meg:

- A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait.
- A gitár különböző behangolási módjait.
- A gitárjáték alapvető technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtaakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetőségei jobb- és balkézrel egyaránt.
- A gitárirodalomban előforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolett), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését.
- A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását.
- A játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését.
- A gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait.
- A gitár, mint kísérőhangszer lehetőségeit: a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.
- A hangszer karbantartási feladatok elvégzését.

Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat:

- Helyes test-, hangszer- és kéztartás.
- Laza kar- és ujjtechnika.
- A két kéz pontosan összehangolt mozgása.
- Helyes fogástechnika, differenciált pengetés.
- Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen:

- Az adott technikai elem tanításának megfelelő mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat.
- Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különböző pengetési- és ritmusvariációkkal is.
- Arpeggio gyakorlatokat.
- A felmerülő technikai problémának megfelelő etűdöket.

Ösztönözze a tanulókat:

- Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítására.
- Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására.
- A rendszeres társas muzsikálásra.

Fordítson figyelmet:

- A precíz hangszerhangolásra.
- A művek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt.
- A tudatos zenei memorizálásra.

– A lapról játékra, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

Gitár tantárgy követelményeit, a **„Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja”** 2. melléklete tartalmazza.

2.11.3.2 Ütő

Az ütőhangszer tanítás feladatai

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszerstanulás kezdetén.

A társas muzsikálás elősegítése.

Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az ütőhangszercsalád leggyakrabban használatos tagjait,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,
- a helyes ütéstechnikákat,

Fordítson figyelmet

- a helyes test-, és kéztartás kialakítására,
- pontos tempótartásra,
- a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,
- a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,
- az eltérő kézrendi megoldásokra,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására.

Végeztessen az egyes zenei kíséret-formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat.

Ütő tantárgy követelményeit, a „**Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja**” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.4 Billentyűs tanszak

2.11.4.1 Zongora

A zongoratanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítőket, az ujjgyakorlatokat, etűdöket, skálák alkalmazásával.

Zongora tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.4.2 Orgona

Az orgonatanulmányok megkezdése előtt legalább 4 év előzetes zongoratanulmány elvégzése javasolt.

Az orgonatanítás célja, feladatai

A tanuló a zenei anyagot életkora, évfolyama és egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

E cél elérése érdekében szükséges

- a kottaolvasás és a lapról játék fejlesztése,
- a két kéz önállóságának fejlesztése, amely biztosítja a jobb és bal kéz összjátékának, s ez az alapja a manuál–pedál összjátéknak is,
- a polifon (barokk) zenében a tiszta szólamvezetés, a logikus frazeálás és artikulálás, az agogika és a díszítések alkalmazása,
- a romantikus stílus értelmi és kifejezésbeli sajátosságainak megérzése és megvalósítása,
- a redőny stílusos használatának elsajátítása,
- a tanuló saját alkatának is megfelelő logikus ujj- és lábrend készítésének elsajátítása.

A tanár ismertesse a tanulókkal

- az orgona történetét, a más hangszer családdal meglévő rokon vonásokat,
- a hangszer felépítését és működési elvét (a különböző építéstechnikákra tekintettel),
- az orgona akusztikai sajátosságait, az alapvető regisztereket,
- az orgonairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit.

Alakítson ki

- könnyed hangszerkezelést,
- helyes test-, kar-, kéz- és lábtartást,
- sokszínű, kidolgozott játékmód-kultúrát,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- könnyed manuálváltást, a különböző manuálok egy időben történő használatának természetességét,
- a különböző testrészek összehangolt munkáját.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- dúr és moll skálákat külön kézzel, két kézzel, valamint pedálon, párhuzamosan és ellenmozgásban, különböző tempókban és billentésmódokkal, oktáv, terc, szext és decima távolságokban,
- hármas- és négyes hangzatokat akkordfogásban, különböző felbontásokban, futamokban a skálához hasonló módokon,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat,
- technikai gyakorlatokat, etűdöket.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,

- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Fejlessze a tanuló

- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartást,
- hangszerkezelését, technikáját, a kezek és lábak függetlenségét az ügyesítők, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával,
- muzikalitását a hajlékony dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával.

Az orgonát tanuló tanulók előképzettsége, életkora és zenei érettsége eltérő, ezért a javasolt zenei anyag csupán a haladás kívánatos szintjét jelöli, csak útmutatást kíván nyújtani a felhasználható művek nehézségi fokáról.

Orgona tantárgy követelményeit, a „**Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja**” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.5 Vonós tanszak

2.11.5.1 Hegedű

A hangszerjátéknál a zenei elképzelés és az azt megvalósító technika elválaszthatatlanok. Különösen áll ez a tanulás kezdeti éveire, amikor a zenei appercepció és a hangszeres mozgásérzetek még fejletlenek, s a tanuló valóban csak azt tudja helyesen megszólaltatni hangszerén, amiről intenzív hallási élménye van.

A hegedűtanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a hegedű akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
- a különböző ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a hegedűirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszeres család többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező hegedűhangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző vonásnemekkel valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára, a pergő-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések alkalmazására,
- a hangköz és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra

Hegedű tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.5.2 Brácsa

A képzés különböző fokozatain nyújt lehetőséget a tanulónak a hegedűről brácsára való áttérésre, de – a korábbi gyakorlattól eltérően – az abszolút kezdőnek is biztosítja a brácsatanulás lehetőségét.

A brácsatanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a brácsa akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fizikai törvényszerűségeit,
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a brácsairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszercsalád többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező brácsahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző figurációkkal és szólamszámmal valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
- a hangköz- és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a brácsa- és violinkulcsok folyamatos olvasásának kialakítására,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolásra és a legalapvetőbb hangszer-karbantartásra.

Brácsa tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.5.3 Gordonka

A gordonkatanítás célja, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer lehetőségeit, irodalmát, történetét,
- a gordonka akusztikai sajátosságait,
- a hangszer hangolását,
- a hangszer és a vonó felépítését, részeit,
- a bal kéz játékára és a vonó kezelésére vonatkozó jelzéseket,
- a hangképzés főbb fiziológiai törvényszerűségeit,
- a gyakran előforduló ritmusképletekhez szükséges vonóbeosztást,
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést,
- a gordonkairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a vonós hangszer család többi tagját.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő vonóvezetést, balkéz-technikát,
- helyes, test-, hangszer- és kéztartást és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező gordonkahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj- és kartechnikát,
- a kezek pontosan összehangolt mozgását.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat és hangzatokat különböző figurációkkal és szólamszámmal valamennyi húron és fekvésben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujj- és vonógyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a különböző vonásnemek elsajátítására,
- a pizzicato-technikára,
- az üveghangok megszólaltatására,
- a megfelelő ujjrendek készítésére és a fekvések beosztására,
- a hangköz- és akkordjáték sajátosságaira,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a basszus-, tenor- és violinkulcs folyamatos olvasásának kialakítására,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangolási és a legalapvetőbb hangszer-karbantartási feladatokra.

Általános követelmény

A tanuló a zenei anyagot életkora, évfolyama és egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően szólaltassa meg.

A képességek kibontakoztatása és a készségek fejlesztése

A hallás és a ritmusérzék fejlesztése, érzékenység a dinamikai és a hangszínbeli különbségekre.

A kottaolvasás és a lapról játszás fejlesztése.

A tudatos zenei memorizálás fejlesztése.

A zenei ízlés, a stílusérzék és a karakterek iránti érzékenység fejlesztése, a zenei fantázia kibontakoztatása.

A céltudatos és gazdaságos gyakorlási módszer kialakítása.

Gordonka tantárgy követelményeit, a „**Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja**” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.6 Zeneismeret tanszak

2.11.6.1 Szolfézs

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és lássa, amit hall!”

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum
- tiszta intonáció
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)
- dallamhallás
- többszólamúság
- harmónia azonosítás
- zenei olvasás – írás
- zenei szerkezet (forma)
- zenei memória
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés
- a megszerzett tudás alkalmazása
- a hangszertanulás segítése
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése
- a zenei műveltség igényének kialakítása
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása.
- A zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.
- A tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása.

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret-repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-

készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
– biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel
– a zene iránti elkötelezettséggel.

Szolfézs tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.6.2 Zenetörténet-Zeneirodalom

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

– a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,
– hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat

– rendszeres hangverseny– és operalátogatásra,
– a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
– a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
– értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására,
– aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Zenetörténet- Zeneirodalom tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.7 Kamarazene tanszak

2.11.7.1 Kamarazene

Az alapfokú művészetoktatási intézményben folyó kamarazene / társasének-tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő tanulók esetében – az oktató–nevelő munka egyik legfontosabb tevékenysége.

A kamarazenei attitűd elsajátításához szükséges, hogy a tanuló rendelkezzen olyan személyes (fizikai és érzelmi), hangszeres és vokális kompetenciákkal, melyek nélkül a közösségi zenélés hatékony elsajátítása nem képzelhető el.

A kamarazene tantárgy alá tartozik a 2 fő feletti, tetszőleges összeállítású hangszeres és/vagy vokális szólamokból álló együttes.

A kamarazene főtárgyként az alapfokú hangszeres vagy vokális évfolyamok elvégzése után, de kötelezően választható, vagy választható tantárgyként is tanulható.

A kamarazene tanítás célja feladatai

Adjon lehetőséget a zene aktív művelésére és a kamarazene–irodalom megismerésére.

Képezzen a közösségi együttműködésre érzékeny, önálló zenei elgondolással bíró, alkotó muzsikuskokat.

A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a tanulók személyiségének, egyéniségének formálásához.

Használja ki az együttműködés közösségformáló erejét, növelje a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó tanulók gátlásainak feloldására.

Fejlessze a zenei hallást, az intonációs készséget, alakítsa és tudatosítsa a kamarazenei hallás fontosságát.

Gyakoroltassa rendszeresen a laprólolvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kottahű, zeneileg igényes megszólaltatására.

Tanítsa meg a tanulókat tájékozódni a partitúrában.

A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni az eltérő létszámú és hangszerösszeállítású együttesekről. Törekedjen a művek által a kamarairodalomban fellelhető zenei stílusok, műfajok lehető legszélesebb spektrumából választani.

Készítse fel a tanulókat amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.

Kamarazene tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.8 Kötelező Tárgyak

2.11.8.1 Szolfézs kötelező

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül.

A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkozás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és látja, amit hall!” (Kodály Zoltán)

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken:

- belső hallás
- ritmus–metrum,
- tiszta intonáció,
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
- dallamhallás,
- többszólamúság
- harmóniaazonosítás
- zenei olvasás – írás,
- zenei szerkezet (forma),
- zenei memória,
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés,
- a megszerzett tudás alkalmazása,
- a hangszertanulás segítése,
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése,
- a zenei műveltség igényének kialakítása,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra
- a tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,

- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret-repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel és
- a zene iránti elkötelezettséggel.

Szolfézs, kötelező tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.8.2 Zenekar

A zenekari foglalkozások célja, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfokú és a továbbképző évfolyamok tanulói számára, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a tanulókat, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékokban is.

Hozzon létre együttműködést a tanulók tudásának különbözőségeiből.

Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.

Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

A zenekari foglalkozások feladatai

A tanulók megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal.

A különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok bemutatása.

A „zenekari hallás” fontosságának alakítása, tudatosítása.

A figyelem időtartamának és elmélyítésének (vertikális–horizontális) fejlesztése.

Az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása.

Az arra alkalmas tanulók felkészítése professzionális együttesben való játékokra.

A különböző hangszercsoportoknak megfelelő – a zenekari ülésből adódó – helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.

A zenekari munkában a fejlesztési cél és feladat az együttes fajtájától, az adott hangszer-összeállításra íródott/átírt repertoártól, valamint az együttesben résztvevők egyéni tudásszintjétől függ.

A játszandó művek kiválasztásánál fokozott figyelmet kíván az egyes részfeladatok (szólamok) megfelelő szintű megvalósítása, gondosan mérlegelve a befektetett időt, energiát, s a munka közben megőrzendő játékkedvet, mert ez alapvető feltétele az egész mű minőségi megszólaltatásának, a magasabb értékű esztétikai szint elérésének

A „klasszikus” összeállítások (vonós-, fúvószenekar) mellett a helyi igényeknek, lehetőségeknek megfelelően számtalan hangszeres összeállítás működhet eredményesen, e miatt éves szintre lebontott egységes fejlesztési követelményeket nem lehet megadni.

A megjelölt fejlesztési követelményeket elsősorban a közös zenekari játék kialakítására és fejlesztésére jellemző ismeretek és készségek szerint három csoportra bontva (összevont évfolyamok) soroljuk fel.

Kezdő	1–2. évfolyam	(–14 éves korig)
Középhaladó	3–4. évfolyam	(12–18 éves kor)
Haladó	2–6. évfolyam	(16–22 éves kor)

Zenekar tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.8.3 Kórus

A kórus tantárgy oktatásának célja, olyan pozitív élménynyújtás, amely a tanulók zenei és közösségi élményhez juttatásával hat az emberi kapcsolatokra és ezen keresztül az egyén személyiségfejlődésére.

A kórusfoglalkozás feladatai

Ösztönözze a tanulót a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom megismerésére.

Fejlessze a tanulók

- hallását,
- ritmusérzékét,
- tempó– és dinamikai érzékenységet,
- hangszínek iránti igényét,
- kottaolvasási készségét,
- zenei memóriáját,
- zenei ízlését,
- stílusérzékét,
- formaérzékét,
- hangképző– és intonációs gyakorlatok segítségével a harmonikus hallását.

Ismertesse meg a kórustagokat

- az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés által,
- a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival.

Tudatosítsa a tanulóknál az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

A zeneiskolai kórus tantervben az egyedi személyi, korosztályi összetétel és a különböző tudásszintek miatt nem lehet egységes, évfolyamokra lebontott követelményeket meghatározni. A felsorolt feladatok a fejlesztési területeket spirálisan jelölik avval, hogy az eredmények mindig a konkrét művek előadásában teljesülnek.

Kórus tantárgy követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

2.11.8.4 Zeneismeret

A zeneismeret tantárgy a 4 éves szolfézs, kötelező tantárgy követelményeire épül. A szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneelmélet, népzene tantárgyak ismeretanyag–részeinek felhasználásával szerves folytatását jelenti az eddigi elméleti tanulmányoknak.

Célok és feladatok

- a tanulók zenei műveltségének további gazdagítása, a zene iránti fogékonyság elmélyítése.
- Az eddig tanult zenei ismeretek stiláris összefüggéseinek, szintézisének megteremtése: a zeneművekben a dallam, a ritmus, a harmónia, a forma egységének és a zene egészének megfigyeltetésével.
- A zenei ismeretek, készségek fokozatos bővítése, a zenét „értve figyelő” tevékenység kialakítása.

Feladatai:

A zenei élményanyaggyűjtés.

A zenei nyitottság kialakítása.

A tudatos zenehallgatásra nevelés.

Az eddig megszerzett tudás fejlesztése és alkalmazási gyakorlatának kialakítása, tudatosítva a tanulók szemléletében, hogy az elméleti tudás csak eszköz a zene mélyebb befogadásához.

A zeneművek értelmezése, elemzése során új dallami, harmóniai, formatani stb. ismeretek átadása.

A muzsikálási– éneklési kedv állandó „ébred tartása”: a zeneművek énekelhető részleteinek aktív megszólaltatásával.

A népzene és műzene kapcsolatának bemutatása.

Zenetörténeti tájékozottság.

A zeneelméleti alapismeretek kialakítása.

A főbb zenei stílusok jellemző előadói apparátusainak, hangszereinek megismertetése.

Különböző előadói gyakorlatok megfigyeltetése.

A szolfézs, zenetörténet, zeneelmélet egymást erősítő szemléletének megalapozása.

A hangszer tanulás segítése.

A zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek további megismertetése.

A tanulók kreativitásának, hallási és gondolkodási képességeinek fejlesztése.

A tanuló személyiségének gazdagítása a zene művelésének, befogadásának örömeivel.

Zeneismeret tantárgy követelményeit, „**Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja**” 2. melléklete tartalmazza.

2.12 Elektroakusztikus zene

2.12.1 Az alapfokú elektroakusztikus zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó elektroakusztikus zenei nevelés alkalmas az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására a digitális technika modern eszközeivel.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

2.12.2 A képzés struktúrája

Tanszakok és tantárgyak

Billentős tanszak tantárgyai: szintetizátor–keyboard, számítógépes zene

Hangszeres tantárgyak – egyéni képzés

„A” TAGOZAT

Főtárgy: szintetizátor–keyboard, számítógépes zene

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező *

Kötelezően választható tantárgy: szolfézs, zenetörténet–zeneirodalom, zeneismeret, kamarazene, második hangszer,

Választható tantárgy: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene, második hangszer, valamint a klasszikus zene tantervi programjainak tantárgyai

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

Óraterv 1.

Tantárgy	Évfolyamok											
	előképző		alapfok						továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2	0–2
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai:

(2)+6+4 évfolyam: szintetizátor–keyboard,

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 2.

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	1	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy					2	2	2	2
Választható tantárgy	2	2	2	2	2	2	2	2
Összes óra:	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A képzés évfolyamainak számai:

(2+2)+4+4 évfolyam: számítógépes zene

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy: 5 – 10. évfolyamig

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum. 2x45 perc

(kamarazene: 2– 8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(kamarazene: 2– 8 fő)

„B” TAGOZAT

Főtárgy: szintetizátor–keyboard, számítógépes zene

Kötelező tantárgy: alapfokú évfolyamokon szolfézs, továbbképző évfolyamokon szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora

Választható tantárgy: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet–zeneirodalom, kamarazene, második hangszer, valamint a klasszikus zene tantervi programjainak tantárgyai

Óraterv 1

Tantárgy	évfolyamok											
	előképző		alapfok						továbbképző			
	(1)	2	(1)	(2)	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(0–2)	(0–2)	(0–2)	(0–2)	1	1	1	1	1	1	1	1
Összes óra:	(4–6)	(4–6)	(4–6)	(4–6)	5–6	5–6	5–6	5–6	5–6	5–6	5–6	5–6

A képzés évfolyamainak száma:

$(2+2)+4+4$ évfolyam: szintetizátor–keyboard,

„B” tagozatra a tanulót a szintetizátor–keyboard főtárgynál az alapfok harmadik évfolyamától javasolt irányítani.

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv 2.

Tantárgy	Évfolyamok							
	Alapfok				Továbbképző			
	(1)	2	3	4	5	6	7	8
Főtárgy	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	2	2	2	2	2	2	2
Kötelezően választható tantárgy		1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgy	(2)	1	1	1	1	1	1	1
Összes óra:	(4–6)	5–6	5–6	5–6	5–6	5–6	5–6	5–6

A képzés évfolyamainak száma:

$(2+1)+3+4$ évfolyam: számítógépes zene

„B” tagozatra a tanulót a számítógépes zene esetében második évfolyamtól javasolt irányítani.

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „B” tagozaton a 12. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: a képzés teljes idejében

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(kamarazene: 2– 8 fő)

2.13 Az egyes tanszakok feladatai, általános fejlesztési követelményei

2.13.1 Billentyűs tanszak

2.13.1.1 Szintetizátor-keyboard

A szintetizátor tanításának célja, hogy felkészítse a tanulókat az elektronikus zenei hatások felismerésére, befogadására és ilyen jellegű zenei önkifejezésre.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a hangszer sajátosságait, és alakítsa ki a hangszer biztonságos kezelését,
- alapozza meg a biztos technikai tudást a zeneelmélettel való szoros összefüggésben,
- adjon teret, lehetőséget a zenei fantázia kibontakoztatására, kreativitásra,
- a klasszikus zeneelméleti rendszeren keresztül vezesse rá őket a tánc- és jazz-zenei összefüggések logikájára,
- ismertesse meg a főbb tánc- és jazz-zenei stílusok sajátosságait, összevetve azokat klasszikus zenetörténeti előzményeikkel,
- biztosítson olyan szilárd elméleti, technikai, gyakorlati tudásanyagot, amely a számítógép és MIDI-berendezések zenei alkalmazási területén is használható,
- adjon lehetőséget arra, hogy a fiatalok rajongása a szintetizátor iránt ne korlátozódjék csak a könnyűzene és a jazzművészet területére, hanem a szerzett zenei műveltség bármikor komolyzenére váltható legyen.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a szintetizátor-keyboard múltját, fejlődési szakaszait,
- a hangszer-felépítési sajátosságait,
- a legfontosabb érintésvédelmi szabályokat.

Alakítson ki

- könnyed klaviatúra- és funkciókezelést,
- önálló hangszín- és ritmuskezelést,
- kielégítő improvizációs készséget,
- megfelelő játéktechnikai biztonságot.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a legalapvetőbb hangszer–karbantartási feladatokra.

Szintetizátor-keyboard tantárgy követelményeit, a „**Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja**” 2. melléklete tartalmazza.

2.13.1.2 Számítógépes zene

A XX. század második felében az informatikai robbanás, az elektronikus hangkeltő eszközök és számítógépek fejlődése nagy hatással volt a zenére is.

Ez a technika megfelelő szakmai irányítás mellett képessé teszi a tanulót új alkalmazások, új területek, lehetőségek és azok zenei következményeinek megismerésére.

Az elektroakusztikus technika rendkívül gyorsan fejlődik, ezért elsősorban nem az eszközökből és programokból kell kiindulni, hanem abból az új szemléletből, amit ez a technika lehetővé tesz. A számítógép és a szintetizátor olyan, jórészt felfedezetlen és felfedezésre váró eszköz, amely segít a zene mélyebb és szélesebb rétegeinek megértésében, valamint a korábbi ismeretekhez képest kitágítja a hangok és zenei folyamatok előállításának módját és ezek érzékelését.

A tantárgy tanulásának különös jelentősége a zene belsővé válásának felgyorsulása. Sajátossága: a hagyományos és új hangszínekkel kapcsolatos alkotói hozzáállás, a zenefelfogás nagyobb komplexitása.

A számítógépes zenét főtárgyként 2 év alapfokú hangszeres tanulmány után ajánlott elkezdni. A zongorajáték nem követelmény, de ajánlott.

A program célja

- komplexen gondolkodó, önálló zenei megnyilatkozásra képes személyiség fejlesztése, aki zeneelméleti téren is megfelelő alapképzettséggel rendelkezik
- a tanuló zenei képességeinek fejlesztése a számítógépes zenei eszközök segítségével
- teremtsen lehetőséget a művészetek közötti együttműködésre a számítógép segítségével
- helyezzen hangsúlyt a képességek fejlesztésére, a lexikális tudás kizárólagos elsajátítása mellett
- legyen a tanulónak átfogó, élményszerű képe a zene szerkezetéről, a művek formájáról
- rendszeresen foglalkozzon a tanuló komponálással, improvizációval
- erősítse a kortárs zene iránti nyitottságot
- az új számítógépes zenei alkalmazások és digitális eszközök figyelemmel kísérése és használatának önálló elsajátítása
- alapvető akusztikai és az elektroakusztikai ismeretek elsajátítása

A program feladata:

- fejlessze fokozatosan zenehallgatással, kreatív kompozíciós és improvizatív feladatokkal a zenei fantáziát

- nyújtson ismereteket a zeneelmélet alapvető szabályairól, a zenei formákról, a zene szerkezeti elemeiről
- ismertesse a hangszerelés alapvető szempontjait, tudnivalóit
- adjon ismereteket a számítógépes zeneszerzés és hangelőállítás különböző területeiről
- ismertesse a szintetizátorok, a mintavevők és effektprocesszorok felépítését és működését
- kiemelten foglalkozzon a számítógép segítségével írott művek megismertetésével és elemzésével
- nyújtson ismereteket az elektroakusztikus darabok előadásának feladatairól
- ismertesse az alapvető akusztikai és elektroakusztikai törvényszerűségeket

Számítógépes zene tantárgy követelményeit, a **„Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja”** 2. melléklete tartalmazza.

3 A BAKFARK BÁLINT ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA HELYI TANTERVE TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

3.1 A moderntánc általános fejlesztési követelményei

3.1.1 Kiemelt kompetenciák a moderntánc területén

A táncos képességek, készségek, jártasságok, kialakítása és fejlesztése

A tér, idő, energia rendszereinek, törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A táncstílusok és technikák általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A mozgásmemória fejlesztése és a stílusérzék kialakítása

Az improvizációs készség kialakítása és fejlesztése

A színpad és a színpadi jelenlét általános törvényszerűségeinek megismertetése

Tudatos előadói, táncos magatartás kialakítása és fejlesztése az életkori sajátosságoknak és az előképzettségnek megfelelően

A táncművészet legfontosabb irányzatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése és tudatos értelmezése

A művészetek és társművészetek megismerése iránti igény kialakítása.

Személyes kompetenciák:

Az esztétikai érzék kialakítása és fejlesztése

A zenei ízlésformálás

A tudatos és rendszeres munkára nevelés

Nyitottságra és művészi alázatra nevelés

Folyamatos ismeretbővítés, valamint analízáló és szintetizáló tudás kialakítása

A vizuális memória fejlesztése és a térben való tájékozódás képességének kialakítása

A testi, lelki állóképesség fejlesztése, a személyiség kibontakoztatása

A kommunikációs csatornák felismerése és alkalmazása

Társas kompetenciák:

A csoport és a csoportnorma kialakítása

A csoportos alkotásban való aktív részvétel öröme

A szabálytudat kialakítása

A közösség tagjainak elfogadása és a közösségi szemlélet kialakítása

A társak felé irányuló aktív figyelem kialakítása és fejlesztése

Az egészséges életmódra nevelés

A szocializációs normák kialakítása, a viselkedéskultúra megalapozása

A környezet megóvásának igénye

Módszerkompetenciák:

A motivált ismeretbefogadás igényének kialakítása és képességének fejlesztése

A testtudat kialakítása

A hatékony ismeretbefogadásra nevelés és az önálló tanulás képességének kialakítása

Az ok-okozati összefüggések megértése

A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása

A tehetséggondozás és pályaeorientáció

Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más táncstílusokban és élethelyzetekben

3.1.2 A képzés struktúrája

Tantárgyak

Főtárgy:

Berczik–technika (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon és a 7–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy:

Kreatív gyermektánc (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Limón–technika (5–6. alapfokú évfolyamon)

Tánc történet (9–10. továbbképző évfolyamon)

Kötelezően választható tantárgy: az összevont osztályokban:

Tánc történet

Limón–technika

Választható tantárgyak:

Kreatív gyerektánc (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Berczik–technika (1–2 előképző évfolyamon, 1–2 alapfokú évfolyamon)

Jazz–technika (3–6. alapfokú évfolyamon)

Kontakt improvizáció (5–6. alapfokú évfolyamon)

Lábán–technika (7–8. továbbképző évfolyamon)

Repertoár (7–10. továbbképző évfolyamon)

Graham–technika (9–10. továbbképző évfolyamon)

Improvizáció és kompozíció (9–10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	1	1	3	3	3–4	3–4	3–4	3–4	3–4	3–4	3	3
Kötelező tantárgy	1	1	1	1			1	1			1	1
Kötelezően választható tantárgy					1–2	1–2			1	1		
Választható tantárgy	2	2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2	1–2
Összes óra	2–4	2–4	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6	4–6

A fenti táblázat Összes óra rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak valamint más művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

3.2 A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

3.2.1 A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett

3.2.2 A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá

3.2.2.1 Vizsga tantárgyak

Művészeti alapvizsga

Jazz–technika

Limón–technika

Művészeti záróvizsga

Jazz–technika

Tánc történet

3.2.3 A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként, illetve párban – helyezést ért el

3.2.4 A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja (ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő)

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette

3.3 Az egyes tantárgyak feladatai, általános fejlesztési követelményei

3.3.1 Berczik-technika

A Berczik– technika olyan – értékes zenékre, azokkal teljes harmóniában végrehajtott és az esztétikai törvényszerűségeknek megfelelő – gimnasztikai alapú mozgásanyag és tánctechnikai mozgásformák összessége, amely magában foglalja a szükséges és egészséges természetes mozgásfajtákat. Ízlés, jellem és személyiségformáló ereje a pozitív érzelmek felkeltésével kreativitásra, alkotásra, logikus gondolkodásra nevel

Olyan izomérezékelést fejleszt ki, amely később megfelelő önkontrollt biztosít és fokozott plaszticitáshoz vezet, egyben elősegíti a formaérezék és formalítás kialakulását is. Ismereteket ad át a tér, az idő és az erő összetevőiről és a mozgással való kapcsolatokról

A zene és a mozgás összhangja, a zenei periódusokhoz és hangsúlyokhoz való alkalmazkodás külön hangsúlyt kap. A profilaxis, az alkatalakítás és a rekreáció módszere is. A képzés által olyan előkészítést kap a test, amelyre később bármely más tánctechnika is ráépíthető

3.3.2 Jazz-technika

A jazz–technika a klasszikus balett, az afrikai és latin–amerikai táncok hagyományaira épülő színpadi táncforma. Jellemzői az izoláció és koordináció, az éles ritmikai és dinamikai kontrasztok, törekvés a könnyed, közérthető, expresszív előadásmódra

Az oktatási folyamat célja, hogy a tanulók, a táncpedagógus irányításával tudatosan koordinált, plasztikus, egészséges testet fejlesszenek. A tanulók képessé válnak a művészi munkára, melyben az izolációs technika által magas szintre fejlődik koordinációs készségük és létrejön a dinamikai különbségekre épülő tudatos, harmonikus mozgás

Az egyes évfolyamok számára összeállított tréningek a testi képességek, a fizikai erő és a koncentrációs készség fejlesztését szolgálják. A képzés során képesség szintjéről jártasság szintjére fejlesztik az izolációs technikát. Tudatosítják a testközpont használatát, a kontrakciót és release–t. A tanulók megismerik és biztonsággal alkalmazzák a jazz–technika általános és stíláriis jegyeit

3.3.3 Kreatív gyerektánc

A képzés feladata az önkifejezés mozgásban történő realizálása, az önfelelt játék megvalósítása, a különböző játékszabályok megismerése és alkalmazása, a játék örömeinek megélése. A képzés célja, hogy a tanuló az önfelelt, ám a későbbiekben egyre tudatosabb mozgás segítségével jobban megismerkedjen testének képességeivel, a tér használatával, a dinamikai variációkkal és az idő, mint a zeneiség alkotóelemével. Megtanulja figyelni, érteni és használni saját és mások nonverbális kommunikációját. Elsajátítja az együttműködés számtalan fatáját. A képzés hozzájárul a tanuló szocializációs, kommunikációs készségének, kezdeményzőkészségének, önismeretének fejlesztéséhez.

3.3.4 Limon-technika

A Limón–technika lendítésekre, excentrikus forgásokra, a repülést, a szabadság érzetét keltő mozgásokra épül, melyben a test folyamatos zuhanásban és emelkedésben tartózkodik. A hangsúlyt a folyamatosságra és az energia átalakulására, újraterhelhetőségére helyezi. A technika egyszerre igényli a fizikai erőt, a kontrollált, összeszedett (koordinált) mozgást, a gravitációnak való ellenállást és engedést, valamint a könnyedséget és a kifinomult

érzékenységet

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók megismerjék a Limón–technika alapjait képező és a többi modern tánctechnikától eltérő alapmozgás elveket tapasztalás útján és az alapelveket képesek legyenek alkalmazni egyszerű ülő, álló és haladó gyakorlatokban, kombinációkban, összetett mozgássorokban és etűdökben. A Limón–technika nyelvezetének elsajátítása. A test tudatos használata és finom, érzékeny koordinációjának fejlesztése

3.3.5 Tánc történet

A tantárgy járuljon hozzá saját tánc kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarságtudat erősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez

3.3.6 Kontakt Improvizáció

A kontakt improvizáció spontán fizikai dialógusok sora, amelyek a mozdulatlanságtól az erőteljes, energikus mozdulatokig terjednek. A tánc a két mozgásban lévő test közötti kommunikáción alapul, valamint a táncosok mozgását irányító fizikai törvényekhez való közös viszonyulásukon, úgymint a gravitáció, a lendület, a tehetetlenség, a súrlódás. Ahhoz, hogy ezeket az élményeket átélhessük, a test megtanulja az izom többlet–feszültségeit felszabadítani és a mozgás természetes folyamának teret engedni egy bizonyos minőségű akaratlagosság elhagyásával. A gyakorlatok tartalmazzák a gurulást, esést, a fejjel lefelé levést, a fizikai kapcsolat pontjának követését, a súly megtámasztását és átadását. A mozgásanyag a befelé figyelést és a mozgás folyamata iránti nyitottságot tükrözi. A mozdulatok forrása az a kreatív mozgatóerő, amit az egyensúlyi helyzetekből való kibillenés, a dezorientáltság idéz elő. Általános a duett–forma, de többen is táncolhatják egyszerre. A kontakt improvizáció eltér a többi tánctechnikától, célja a spontán kialakult helyzetekre adott egyedi válasz megtalálásának támogatása

A kontakt improvizáció célja, hogy a tanuló megismerje és megtapasztalja e táncforma technikai elemeit és tanulmányozza az érintésből adódó információk fogadását és adását, megfigyelje a test reflexeinek működését. Célja az egyéni mozgásszótár, az improvizációs készség, az érintés nélkül és érintésen keresztül történő kommunikáció, a figyelem, a váratlan helyzetek megoldási képességének, a belső mozgások érzékelésének fejlesztése. A kreatív kompozíciós készség fejlesztése. A tanuló a különböző területekről jövő információk megszerzésével képes lesz testének tudatosabb használatára, az improvizációkban mozgásainak, reflexeinek és döntéseinek megfigyelésére. A technikai elemek gyakorlásával „izom emlékezet” alakul ki, amely emlékezet képessé teszi a tanulót testének leggazdaságosabb és legmegfelelőbb használatára

3.3.7 Lábán-technika

A Lábán–technika – korábbi elterjedt nevén „Európai modern” technika – Rudolf Lábán elméleti rendszerére épül. Nem stílus, hanem táncnyelv alkotó módszer. Lábán táncalkotó elveire épülő, mindig az adott pedagógus, adott tanulókra tudatosan szerkesztett gyakorlat és mozdulatsora. Célja a táncművészet tudatos táncolás útján történő továbbfejlesztése, a tér– és az erőtan adott évi követelményeinek elsajátítása, tudatos használata és verbalizálása

A helyi tanterv és a pedagógus szabadsága az oktatási forma meghatározása, mely lehet *másolás alapú*, melyben rögzített gyakorlatsorok rendszeres ismétlése történik, *improvizáció alapú*, ahol a tér és erő princípiumok határozzák meg az improvizáció gyakorlatokat és *vegyes típusú*, amely a fent említett két forma elegye. Amennyiben a tanulók alkalmasak rá, kompozíciós feladatokat is tartalmazhat az óra.

Aktív erő–befektetésű mozgások, melyekben mind a könnyű mind az erős erőfajta megjelenik; passzív erő–befektetésű mozgások, melyekben mind a gyenge mind a nehéz erőfajta megjelenik

3.3.8 Repertoár

A tanulók megismerkednek, és részletesen elemzik a hazai és nemzetközi modern tánc repertoárt. Létrehozzák saját egyéni alkotásaikból álló mozgás nyelvüket. Kialakul egyfajta önálló gondolkodásmód és egyéni véleményalkotási képesség a táncművek, koreográfiák elemzése során.

A tanulók lehetőséget kapnak az egyéni és csoportos megnyilvánulásokra, önálló alkotások létrehozására és bemutatására. Felmérhetik, és tudatosan fejleszthetik tanulási képességeiket, stílusérzéküket.

3.3.9 Graham-technika

A Graham–technika az első önálló mozdulatkinccsel, táncnyelvvvel, dinamikai elvekkel, didaktikai rendszerrel felvértezett moderntánc rendszer, mely a mai napig inspirációs forrás a színpadi tánc, a táncművészet fejlesztés világában, nem utolsósorban a táncpedagógia hatékony eszköze.

A tantárgy tanításának célja a speciális és széles körben hasznosítható dinamikai alapelveket tartalmazó technika megismertetése.

3.3.10 Improvizáció és kompozíció

Az improvizáció elnevezésű tantárgy Rudolf Lábán elméleti rendszerére épül. Ez a struktúra nem stílus, táncnyelv, hanem táncnyelv alkotó módszer. Lábán táncalkotó elveire épülő, mindig az adott pedagógus adott tanulóira tudatosan szerkesztett gyakorlatsora. Célja a táncművészet tudatos táncolás útján történő továbbfejlesztése

Az improvizáció, mint táncforma alkalmazása elősegíti a tanuló egyedi mozgásszótárának bővítését. A képzés célja, hogy a tanuló képes legyen a tánc alkotóelemeinek megismerésére, tudatos alkalmazására

A Lábán módszer a mozgás egyetemes szabályszerűségeire, lehetőségeire mutat rá, fejlesztve ezzel a már előző évfolyamokban megismert moderntánc–technikák megértését, tudatosabb kivitelezését

A kompozíció az improvizáció rendszere mentén integrálja a különböző művészeti ágak kompozíció elméleteiben felhalmozott tudást. A tantárgy a tanuló saját mozgásmemóriáját, struktúrafelismerő, illetve alkotóképességét, kommunikációs eszközeit fejleszti, valamint megalapozza a lehetőségét annak, hogy a későbbiekben aktív alkotóvá váljon egy koreográfus mellett vagy önállóan is

A moderntánc tantárgyainak követelményeit, a „Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja” 2. melléklete tartalmazza.

4 ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai Program hatálybalépése

A Pedagógiai Program 2024. év szeptember hó 1. napján a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba, és visszavonásig érvényes. A felülvizsgált Pedagógiai Program hatálybalépésével egyidejűleg érvényét veszti a 2020. év augusztus hó 24. napján készített (előző) Pedagógiai Program.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata

A Pedagógiai Program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi a fenntartó, a nevelőtestület, a diákönkormányzat, az intézményi tanács, ennek hiányában az iskolaszék, óvodaszék, kollégiumi szék, ennek hiányában a szülői szervezet. A kezdeményezést és a javasolt módosítást a/az főigazgatóhoz/igazgatóhoz kell beterjeszteni. A Pedagógiai Program módosítási eljárása megegyezik megalkotásának szabályaival.

Kelt: Oroszlány, 2024. év augusztus hónap 22. nap

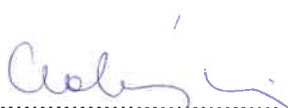

igazgató

5 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Pedagógiai Programot az intézmény tánc tanszak közössége 2024. év augusztus hó 22. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Oroszlány, 2024. év augusztus hónap 22. nap

.....
táncművészet tanszakvezető

A Pedagógiai Programot az intézmény fúvós, akkordikus tanszakok közössége 2024. év augusztus hó 22. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Oroszlány, 2024. év augusztus hónap 22. nap

.....
fúvós, akkordikus tanszakvezető

A Pedagógiai Programot az intézmény vonós, billentyűs, szolfézs tanszakok közössége 2024. év augusztus hó 22. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szakmai munkaközösség véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Oroszlány, 2024. év augusztus hónap 22. nap

.....
vonós, billentyűs, szolfézs tanszakvezetője

A Pedagógiai Programot az intézményi tanács 2024. év augusztus hó 22. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az intézményi tanács véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Oroszlány, 2024. év augusztus hónap 22. nap

.....
intézményi tanács képviselője

A Pedagógiai Programot a szülői szervezet 2024. év augusztus hó 22. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

Kelt: Oroszlány, 2024. év augusztus hónap 22. nap

szülői szervezet képviselője

A Pedagógiai Program a nevelőtestület bevonásával 2024. év augusztus hó 22. napján került megalkotásra, melyről jegyzőkönyv és jelenléti ív készült.

Kelt: Oroszlány, 2024. év augusztus hónap 22. nap

Domina József
igazgató

Simonics László
a nevelőtestület képviselője

Jelen Pedagógiai Programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a Tatabányai Tankerületi Központ képviselőjében, mint az intézmény fenntartója jóváhagyom. Az esetlegesen felmerülő finanszírozási igények a kötelezettségvállalás rendje szerint, egyedileg kerülnek elbírálásra.

Kelt: Tatabánya, 2024 év ..... 08 ..... hónap 30 nap

Vereckei Judit
Vereckei Judit
tankerületi igazgató
fenntartó képviselője